

І чужому навчається,
Свого не цурається...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

"Svoboda", 81-83 Grand St.
Редкація і Адміністрація:
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Нью-Йорку:
BARELY 7-4125
УНСоюзу: BARELY 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 173. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ВЕРЕСНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 22, 1967 No. 173. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Четвер, 21 вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

ДІН РАСК ЗДОБУВ ПІДТРИМКУ в Каліфорнії для урядової політики у В'єтнамі. Він був на прийнятті у визначного демократа в Біверлі Гіллс Л. Вассермана, який запропонував на це прийняття 75 осіб, демократів і республіканців. Ціллю поїдки державного секретаря до Каліфорнії було те, щоб не робити партійної проблеми із війни у В'єтнамі. В цьому прийнятті взяли участь аниматри бізнесменів і промисловці з обидвох партій, які підтримали політику Уряду у В'єтнамі. При цій нагоді Раск відвідав не дуже креативного своєї жінки Джеки Фойсі в Пальмо-Альто. **ПРИХИЛНИКИ СЕНАТОРА РОБЕРТА Ф. КЕННЕДІ** заявляють, що вони не приймають весті кампанію за номінацію його на кандидата на президента. Демократичної партії, поки не матимуть недовіряючої заяви про те, що він ринуче не старіється про номінацію. Таке заявив колишній конгресмен з Орегону Чарльз О. Портер, який є місцевою Головою Громадського Комітету за вибір Кеннеді в 1968 році. На думку Портера сенатор Роберт Кеннеді мусів би вести кампанію в користь Джансона в виборах в Нью-Гемпширі, щоб переконати своїх прихильників, що він дійсно не старіється про номінацію. Кеннеді не заявив становища до цієї заяви, хоч він не раз заявляв, що не буде кандидувати в 1968-му році.

КОНГРЕС СХВАЛИВ ДОПОМОГУ ХАРЧОВИМ маркам на два роки. На цю ціль треба буде видати впродовж двох фінансових років 425 мільйонів дол. Цю допомогу видається цим способом, що вбогі родини або вбогі особи дістають марки і за них за малою доплатою отримують харчі. Коли вбога родина доплатить до марки два долари, то дістане в крамниці харчів за 10 дол. Та пересічна родина доплатить до марок, щоб дістати харчі, по 64 відсотка вартості харчів. З такої допомоги в цьому році користали 1,500,000 осіб, які живуть в 43-ох стейтах цієї країни.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ ПОШТОВИХ СПРАВ схвалила більшістю 17-ох до 9-ох голосів збільшити платні працівникам Поштового Департаменту на 6 відсотків, а всім іншим федеральним працівникам на 4,5 відсотка. Цей законопроект доданий до проекту про збільшення оплати від поштових послуг. Коли Конгрес схвалить проєкт Поштової Комісії, то збільшення платень федеральним урядовцям буде коштувати Державу Скарбниці на 83,300,000 дол. більше, як передбачав президент Джансон, який пропонував збільшити платню всім федеральним працівникам, окрім і працівникам Поштового Департаменту, на 4,5 відсотка.

ПОПУЛЯРНІСТЬ НЬОУРКОВСЬКОГО ГУБЕРНАТОРА республіки Нелсона А. Рокефеллера така велика, що більшість опитуваних агенти публічної опії д-ра Геллуда погодували б на нього як на кандидата на президентство, коли б вибори відбувалися тепер, а не на теперішнього президента демократа Линдона Б. Джансона. З цього приводу відомий журналіст Джеймс Рестон хвалиться тим, що він ще в січні передбачав номінацію Рокефеллера на кандидата на президента, дарма, що Рокефеллер ринуче заявляв, що не буде кандидувати. Рестон підкреслює, що Ромні і Джансон говорять і втрачають популярність, а Рокефеллер мовчить і здобуває прихильність опитуваних.

У СВІТІ

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД УВАЖАЄ, що рішення Америки збудувати оборонну систему проти загрози ракетної атаки, передусім з боку Комуністичного Китаю, надзвичайно погіршило шанси підписання міжнародного договору проти поширення атомової зброї — твердить кореспондент "Н.П. Таймсу" з Лондону. Зате заступник голови делегації ЗДА на Женевській конференції роззброєння, Адліан Фішер, заявив 19 д. м. у Женеві, що протиракетна оборона, організована Американою, збільшить шанси того договору, бо скріпить почуття безпеки в неатомових державах.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН У ТАНТ ПЕРЕ-СТЕРГ у своєму річному звідовленні проти прийняття до ОН всіх без винятку "самостійних держав", без уваги на їх величину, число населення, економічний стан і роль у світі. Він поручав встановити якусь границю, яку повинні осягнути кандидати на члена ОН, та подав за приклад такої "мікродержави" острів Науру біля Австралії, що має дістати незалежність в 1968 році та має 8 кв. миль і несповна 5,000 населення.

ДИРЕКТОР І ТРИ УРЯДОВІ "МІЖНАРОДНОЇ ДОБРОВІЛЬНОЇ СЛУЖБИ" у ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ НАПИСАЛИ листа до президента Джансона, та вимагають, щоб він змусив пережити цивільні люди під час В'єтнамської війни. Ця міжнародна агенція, субвенціонована Американою, має 170 добровільців у Південному В'єтнамі, які займаються втілками, вдовами й сиротами, сільсько-господарськими проєктами та навчанням в'єтнамців англійської мови.

СГІПЕТСЬКІ ВЛАСТІ ПРОГОЛОСИЛИ, що вони арештували "тільки" 191 особу у зв'язку з воєнною проголошеною проти режиму президента Насера, та що "деяке число" осіб "притримано". В Єгипті можна "притримувати" людей в кайдках без суду і слідства необхідний час. Те повідомлення прийшло в наслідок твердження ньюйоркського щоденника "Дейлі Нюз", що в Єгипті арештовано 70,000 осіб і що те число щораз зростає.

ДО МОСКВИ ПРИВІЗУ ВІДВІДНИКАМИ турецький прем'єр Сулейман Демірель. Туреччина, яка є членом Атлантичного Союзу (НАТО), в останніх чотирьох роках наблизилася дещо до СРСР, щоб поменшити вплив, що їх мають у Москві мусульманські Єгипет і Сирія.

У БРИТАНІ ЗАПОВІДЖЕНО гострі заходи проти мотористів, що їдуть у підхмеленому стані. Міністер транспорту, пані Барбара Кестл, заявила, що уряд призначив один мільйон доларів на поширення відомостей про закон, званий "Актом безпеки на шляхах", за яким винуватих в автомобільних випадках мотористів піддаватимуть аналізу крові, щоб встановити в неї відсоток алкоголю. Винуватих каратимуть в'язницею до 4-ох місяців, гривною до 280 дол. та відбранням "лайценсу".

ПІЛЬОТАМИ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ Є КО-РЕЙЦІ з комуністичної Північної Кореї. Північна Корея погрожує висланням у допомогу Південному В'єтнамові своїх воїків, якщо альфа Південна Корея, яка вислала до Південного В'єтнаму 45,000 свого війська, збільшить той експедиційний корпус.

Президент вимагає \$5 білйонів на збільшення безпеки летунської комунікації

Вашингтон. — Президент Джансон домагається широкого плану в справі поширення і збільшення безпеки пасажирів, які користаються із летунської комунікації. Здійснення цього об'ємистого плану мало б коштувати коло \$5-ох білйонів, бо треба було поліпшити летовища, влаштування на літаках та zatrudнити додатковий персонал. Але цю поважну суму мали б скласти летунські компанії, пасажирів, які користатимуться із летунської комунікації та ті міські громади, на яких терені знаходяться летовища. Президент написав в листі до секретаря транспортних справ Алена С. Бойда: "Не думаю, щоб кожний платник податків мав двигати цей великий фінансовий тягар". Секретар Бойд має зайнятися підготовкою цього плану в найближчому часі. Треба пригадати, що Федеральна Авіаційна Адміністрація повідомляла один день вчасніше від заяви Президента, що вона також дбає про збільшення безпеки пасажирів і видає в цьому напрямку ряд потрібних заходжень.

В Нью Йорку прийшло до згоди між вчителями й Міською Радою; навчання може початися в понеділок

Нью Йорк. — Вночі з середи в четвер прийшло до порозуміння між спілкою вчителів і Міською Радою в справі платення за умов праці, і внаслідок цього зможе закінчитися страйк, який тривав від 11-го вересня, якщо члени вчительської асоціації ратифікують угоду. Ратифікація має відбутися в неділю 24-го вересня, і навчання більше як одного мільйона учнів в публічних школах зможе зачатися в понеділок 25-го вересня. Шкільна система zatrudнює в місті Нью Йорку 59,500 вчителів в публічних школах. Частина з них працювала під час страйку і при допомозі добровільців навчала в класах, де не було повного числа учнів. В четвер, 21-го вересня Шкільна Рада заповіла, щоб учні не приходили на навчання. Чи буде навчання в п'ятницю — заповідять пізніше. Поробити порозуміння не відомо. Місто збільшить платні на 135,4 мільйона під час періоду, на який підписали угоду.

Сенат схвалив \$537 мільйонів на "зразкові" міста

Вашингтон. — Сенат 20-го вересня більшістю 62-ох до 28-ох голосів схвалив 537 мільйонів на поліпшення життєвих умов в міських непрах. За цю суму мали б будувати так звані зразкові міста для вбогого населення. Одночасно Сенат признав 40 мільйонів дол. на допомогу вбогим родинам на те, щоб могли заплатити комірне в нових мешканцях одиницях, якого вони не можуть заплатити зі своїх малих пенсій. Це рішення Сенату йде по лінії урядових планів. Уряд планував видати на програму так званих зразкових міст 662 мільйонів дол., а Палата Репрезентантів признала на цю ціль тільки 237 мільйонів дол. На допомогу бідним на заплачення чинишу Уряд вимагав 40 мільйонів дол. Палата не признала на цю ціль нічого, а Сенат схвалив вимагану Урядом суму. Тепер спільна Конференція Конференції має узгодити розходження між текстами обидвох законопроектів. Представники Уряду на цій Конференції та сенатори будуть підтримувати той текст законопроекту, що його схвалив Сенат.

ВІЩЕ В АЛЛЕНТАВНІ, ПА. В СПРАВІ СКВУ

(I.C.) — Відділ Українського Конгресового Комітету Лігав Веллі скликав на 24-го вересня на 5-ту годину пополудні віче, на якому будуть обговорювати справу Світового Конгресу Вільних Українців. Віче відбудеться в залі "Найте оф Сейнт Джордж", 4-та вулиця в Аллентавні. На вічу промовлятиме ред. М. Долницький із Філадельфії.

Члени Конгресу ЗДА вимагають протиракетної оборони і проти Советського Союзу

Вашингтон. — Повідомлення демократичного Уряду президента Джансона про те, що ЗДА будуть розмішувати протиракетну зброю Ніке-Х та інші ракети, викликало схвалення членів Конгресу, які давніше були про це повідомлені на закритій засіданні Спільної Конгресової Комісії в Справах Атомової Енергії. Але члени цієї Комісії вимагають, щоб протиракетна оборона забезпечувала ко країну не тільки проти комуністичного Китаю, але і проти СРСР. Секретар оборони Роберт МекНамара підкреслював, що американська протиракетна зброя буде так розмішувана в найбільших містах, щоб ЗДА могли оборонитися проти слабкого китайського налету, який може бути можливий в половині сімдесятих років. Голова Спільної Конгресової Комісії в Справах Атомової Енергії конгресмен демократ із Роду Айленду Джан Пастор і голова Підкомісії в Справах Військових Аплікацій сенатор демократ із Вашингтону Генрі М. Джексон заявили, що треба густіше розмішувати протиракетні ракети, щоб була одночасно оборона і проти советських керованих ракет.

ЗДА ПОЧИНАЮТЬ БУДУВАТИ ПРОТИРАКЕТНУ ОБОРОНУ

Секретар оборони Роберт МекНамара виявив два дні тому у своїй промові на 8-й річній конференції видавця та редактора агенції "Юнайтед Пресс Інтернешенел" у Сан Франциско, що американський Уряд вирішив розпочати будову системи протиракетної оборони, першим коштом 5-ти білйонів дол. Ця оборона звернена передусім проти Комуністичного Китаю, який розбудовує свою атомово-ракетну зброю. В тому самому часі, як МекНамара промовляв на зборах, на вулиці група пацифістів переносила демонстрацію проти війни у В'єтнамі. Як видно по всімхеному обличчю одного молодого глядача та байтужності осіб, що йшли в протилежному напрямку вулиці — тієї демонстрації ніхто не брав поважно.

Раск і Громико будуть нараджуватись в наступному тижні — У Тонт скликає „4-ох великих“

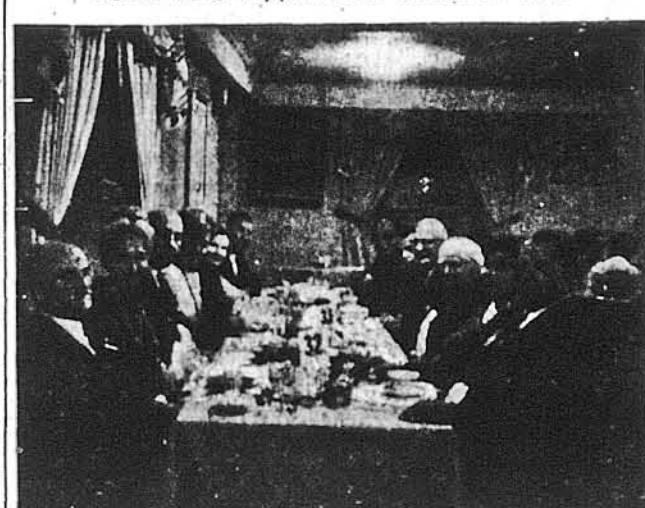
Об'єднані Нації. — 3 формальним відкриттям 22-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в минулий вівторок 19 вересня ц.р. розпочинається дипломатична метушня довкола двох головних сучасних міжнародних проблем: В'єтнамської війни та ізраїльсько-арабської проблеми. До Нью-Йорку вже приїхали деякі міністри закордонних справ, інші прибудуть під кінець цього тижня. В наступному тижні прибуде до Нью-Йорку державний секретар Дін Раск на конференції з цим же міністром закордонних справ, але передусім із советським міністром закордонних справ Андреем Громиком. За газетними повідомленнями — Раск хоче призначити Громико до думки, щоб справу замірення у В'єтнамі зайнялася Рада Безпеки, але Громико бачить-то відмовиться взагалі заторувати справу В'єтнаму, ставши на принципове становище, що вирішувати в цій справі мають Північний В'єтнам і південно-в'єтнамський Фронт Національного Визволення, а Советський Союз може тільки підтримувати їх в їхньому становищі. Водночас також деякі союзники Америки, особливо Британія, перестерігають Америку проти згодування справи В'єтнаму на Раду Безпеки, бо тоді Рада Безпеки вірогідно прийняла б резолюцію із заклинком до Америки, щоб вона припинила б обмарикування Північного В'єтнаму, що поставило б Америку в клопітливому положенні. Водночас генеральний секретар ОН У Тонт старіється відновити концепцію, щоб всі великі міжнародні проблеми вирішували „4 великі“: він закликає на наступний тиждень на обід до себе міністрів закордонних справ ЗДА, Британії, Франції й СРСР, однак ледачі, чи на тому обіді вирішать конструктивно будь-яку проблему. До Нью-Йорку приїхали вже міністри закордонних справ Ізраїлю й Єгипту, але Єгипет і інші арабські держави все ще ринуче відмовляються переговорювати безпосередньо з Ізраїлем та вимагають тільки, щоб Об'єднані Нації „примусили“ Ізраїль очистити всі зайняті ним арабські землі.

На засіданні Генеральної Асамблеї в середу 20 ц. м. обрано 17-віцепрезидентів, за членськими державами, а не за особами. Між отриманими віцепрезидентами є посол ЗДА в ОН Артур Голдберг, посол СРСР Микола Федоренко, посол Великої Британії Лео Чіх та посол Ізраїлю Ісраельський.

Адмірал Шарп називає катастрофою припинення налетів проти Північного В'єтнаму

Вашингтон. — Головного команданта американських збройних сил в тихо-океанському обширі, адмірал Ю. С. Грент Шарп, який є безпосереднім зверхником команданта американського військового В'єтнамі генерала Вільяма Вестморленда, вважає, що це була б „катастрофа“, коли б Америка припинила бомбардувати Північний В'єтнам. Так він знімає на сенатській Комісії Підготовки ще 9 і 10 серпня ц.р., але те його зізнання, зрештою також у скороченій формі, оприлюднено щойно тепер. Адмірал Шарп критикував обмеження свободи дій американського летунства у В'єтнамі та ствердив конкретне, що 107 стратегічних цілей у Північному В'єтнамі, що їх треба би знищити, заховано до „недоторкальних“, бо президент Джансон, як головний вождь всіх американських збройних сил, заборонив їх бомбардувати, прихилившись до порад своїх цивільних радників, головую секретаря оборони Роберта МекНамара. Адмірал Шарп твердить, що припинення налетів проти Північного В'єтнаму негайно збільшить комуністичні сили у Південному В'єтнамі, однаково щодо числа комуністичного військового, як його озброєння і постачання, та автоматично проявиться у зрості американських жертв. Адмірал Шарп поставився також дуже скептично до практичної вартості „бар'єру“, будованого між Північним та Південним В'єтнамом, і твердив, що той бар'єр ніколи не дасть тих користей, що їх дає бомбардування летунством Північного В'єтнаму. Адмірал Шарп особливо поручає унеможливити поставлення Північному В'єтнамові морським шляхом, з використанням північно-в'єтнамських портів, які належать до категорії не забороняваних літаками цілей. Внаслідок тих зізнань на названій сенатській Комісії — Президент розпорядився посилене бомбардування Північного В'єтнаму.

КОЛИ УНС ВІДЗНАЧАВ 50-РІЧЧЯ УНР

В суботу, 16-го вересня, на Союзівці відбувся день Українського Народного Союзу, присвячений 50-річчю Великої Української Національної Революції. З цієї нагоди відбувся концерт, під час якого відповідне слово уклосив колишній голова Ради Міністрів Директорії Української Народної Республіки проф. Борис Мартос. Разом з ним гостем УНС на Союзівці того дня був колишній генеральний інспектор військ УНР і товариш військового міністра полк. Володимир Кедровський з дружиною. Перед концертом була спільна з урядовцями УНСОУ вечеря, під час якої і зроблено ці фотознімки. Довкола стола (зліва) сидять: проф. Борис Мартос, заступник головного пресвідника Марія Душиня, гол. пресвідник Йосип Лисогір, його дружина пані Марія, дружина головного касира УНСОУ пані Кокельська і гол. касир Іван Кокельський, гол. радник Володимир Запаранюк, заступник гол. пресвідника Володимир Сохан, почесний член Головного Уряду УНС Роман Слободян з дружиною, пані і полковник Кедровський.

В. Сохан на Крайовій Конференції про Громадянство звернув увагу на натуралізованих громадян

Вашингтон. — Впродовж чотирьох днів від 17-го до 20-го вересня відбулася тут в готелі Мефлавер 22-га річна Крайова Конференція про Громадянство, в якій брав участь, як представник УНСОУ, заступник гол. пресвідника Володимир Сохан. Влаштував ці конференції щорічно від 1946 року організація з такою ж самою назвою Крайова Конференція про Громадянство, що її очолює бувший член Найвищого Суду Тома С. Кларк, а її почесними головами є бувші президенти Д. Д. Айзенгавер і Г. С. Труман та голова Найвищого Суду Річ Воррен.

Цьогорічна конференція мала за головну тему нарад „Демократія — виклик і відповідальність молоді“.

Цілями організації, яка влаштує ці конференції, є дбати про те, щоб громадяни ЗДА охороняли і скріплювали свободу та справедливість, гарантовані конституцією, поширювали своє знання прав і обов'язків, як і брали живу участь в громадянських акціях. Понад 600 делегатів від 123 крайових організацій та 10 різних департаментів уряду ЗДА відбули п'ять спільних сесій та по дві дискусійні сесії у 13 різних групах. Конференція одержала привіт від президента ЗДА Линдона Джансона, а віцепрезидент Губерт Гомфрі прибув особисто, щоб привітати учасників нарад, висловивши при тому признання Конференції за добре виконану працю. В своєму слові, основаному на тексті „Заяви вірності американському прапор“

Критикують Сталіна за плян надання Україні назви „автономної області Росії“

Київ. — У рецензії на нову ді РРФСР (що її висував П. В. Сталін і підтримали Д. З. Мануйльський та інші партійні працівники) як прояв великодержавного шовінізму і запропонував нову форму об'єднання республік — федерацію, добровільне і рівноправне об'єднання республік у нову, єдину державу — Союз Радянських Соціалістичних Республік. В рецензії кинено такий закид авторам книжки: „Викриваючи українських буржуазних націоналістів, автори майже не спростовують облудні твердження сучасних фальсифікаторів у питаннях жовтневих подій на Україні“.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не несуть відповідальності за зміст редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пістолі і рушниці

Відомо, що кріса, з якого застрілено президента Джона Кеннеді в Далласі 22 листопада 1963 року, Лі Гарвей Освальд дістав поштою, через оголошення в газеті. Від того часу, отож уже впроваджено близько чотирьох років, іде палка дискусія у пресі, а в останніх тижнях у Конгресі, щодо потреби законної заборони продавати стрільну зброю на поштове замовлення та обмеження права набувати її. Проти такого законопроекту негайно забилися фабрики стрільної зброї та Крайова Рушнична Асоціація, яка нараховує 833.000 членів. Вони мають зав'язаних платних „лабістів“, себто адвокатів — агітаторів у конгресових кулуарах, які всіма способами намагаються протидіяти обмежуванню „конституційної свободи“ американських громадян купувати собі пістолі та рушниці.

Ось жменя дуже сумних подробиць. В Америці є коло 27 мільйонів осіб, які мають пістолі та рушниці. Відомо, що масові вбивства й поранення під час щорічного ловецького сезону спонукали мисливців носити червоний одяг. У 1966 р. загальною вбито в США 10.920 осіб, в тому числі пострілами з пістолів або рушниць 6.552 особи. Даліших 2.600 осіб загинули від пострілів випадкових, між ними понад 500 дітей у віці від 5 до 14 років, а даліших 9.900 осіб покінали життя самогубством, стрільною зброєю.

В ній одній ітій країні світу, мабуть, не можна так легко купити стрільну зброю, як в Америці. На посядання револьвера треба мати поліційний дозвіл, але продажі цим не турбуються, а заклада вгорі Крайова Рушнична Асоціація у своїй пропаганді за прислання нових членів заманює їх перспективою — мати рушницю для приємності, для спорту, для особистої безпеки та для підготовки молоді у стрільній, з увагою на пізнання військової служби.

Ясна річ, що не йдеться про мисливців, ані про зареєстрованих клуби, в яких вчать стріляти. Йдеться про легкість, з якою пістолі і рушницю можуть набути всі злочинні й невідповідальні елементи. Насичення цивільного населення зброєю притупило загальне почуття легальності. Ось так, при недавньому масовому опиті більшість власників пістолів і рушниць відповіли „так“ на запит, чи вони стріляли б, коли б вибухли муринські заворушення в їх околиці. Можна уявити, до чого дійшло б, коли б цивільне населення перейняло на себе функції поліції та війська і заводило „лад“ стрільнями! Зразок такого „ладу“ дали снайпери в останніх заворушеннях у Ньюарку й Дітроїті.

Тому обов'язково треба суворого законодавства, яке утруднило б бізнес коштом людського життя.

„Український“ Крим

Дня 15 вересня в Україні, формально відзначали „День Кримської області“, так само, як перед тим відзначали подібні дні інших областей України. Але Кримська область — це не Полтавська чи Львівська. Історія цієї області задовго різнилася від інших областей УРСР, щоб її збути лише згадка про великі врожаї садівни та безліч курортів для москвичів.

У „Радянській Україні“ з 15-вересня перший секретар Кримського обкому М. Кириченко вмістив велику статтю п. з. „Землі української чудовий край“. У ній він пише, що „турбота про людину — для радянського суспільства — над усе“.

Нічого не змінилось у совєтському „стилі“ життя і керівництва. Ще так недавно в кількох совєтських газетах азійських республік опубліковане своєрідне, помилування татар, із партійною вказівкою не донизувати тих примусових виселенців із Криму, — та про це мовчить М. Кириченко. А їх сотнями тисячі, разом з дітьми, вигнано з кримської землі після війни, на наказ ЦК КПРС, як „ворогів народу“ і „коллаборантів“ з німцями. У 1954 р. Москва, маючи Україну в кишені, передала до складу УРСР Кримський півострів, посередньо скидаючи вину за винищення татар на українців. Та хоча Крим нібито відійшов від Російської СФСР, туди й далі поселювали в першу чергу росіян, представників компартії з різних республік, витворюючи там національно-російську мішанину на місці прогнаного татарського народу. Досить вдуматись у таку статистику, за „Радянською Україною“, в 1918 р. в Криму було тільки 3.000 членів компартії, в 1941 р. вже 10.000, а тепер с. „більше як 90.000“. Замість татарської національної культури й замість української національної культури, навіть лише по формі — в Кримській області нібито України звела собі курортне гніздо шовіністична москвичина, надавши українським селянам лише право орати суху кримську землю. Кримська телевізійна станція провадить передачі російською мовою, здебільшого транслюючи Москву. Видавництва випускають російськомовні книжки. Кіностудія ставить російськомовні фільми не на українську тематику і т. д. І все це пародійно названо „Кримською областю України“.

В. С-ко

„РЕГАБІЛІТАЦІЯ“ КРИМСЬКИХ ТАТАР

Наші люди на Україні може й досі не знають про те, що Президія Верховного Совету СРСР своєю постановою з 6-го вересня „регабілітувала“ кримських татар, що їх та сама Президія в 1944 р. постановила була виселити з їхніх прадідівських земель за „співпрацю з німцями“. Декрет про цю регабілітацію появився лише в пресі Казахської, Узбецької і Таджикиської серенноазійських совєтських республік.

Кримські татари, що завжди відзначали консервативність, міцно трималися своєї мусульманської віри і своїх традицій, — гостро спротивилися сталінській колективізації на початку 30-их років, і вже тоді в горах Яйли татарські партизани зводили бої з відділами чекістів. Приборкани, стероризовані, вони все ж виявляли виразну антипатію до совєтської влади.

Цілком природно, що прихід німців у 1941 році кримські татари зустріли з радістю, і навіть створили окремий татарський загін для боротьби з більшовіками. Цю „приманку“ з німцями підслював же той факт, що Гітлер в тому періоді війни стався здобути для себе симпатії мусульманського населення таких країн, як Туреччина, Єгипет і інші країни Середнього Сходу. В дальшому ході війни кримські татари вже перестали бути для німців „упривілеваним“ народом, — їх вони трактували так само, як всіх інших „унтерменшів“, але для Москви печат „зради“ залишилася на них навіки.

У зеніті своєї сили Сталін уже виразно нехтував світовою опінією і з презирством згадував у приватних розмовах про західноєвропейські компартії та про „маси трудящих“. Тож після того, як німці залишили територію України, ніщо вже не стримувало його жажди мстити на дійсний і уявний ворогів.

Восени 1944 року, після того, як СМЕРШ закінчив свою криваву роботу, вистрілявши сотні „лаборантів“, протягом кількох днів усе без винятку татарське населення Криму зігнано до залізничних станцій, завантажено у „телячі“ вагони і повезено в різні закутки СРСР — до Центральної Азії, до Таджикистану, Киргизії, Східного Сибіру, зокрема Віробиждану. Кілька тижнів їхали голодні й холодні „зрадники батьківщини“. До місця призначення, гудячи по дорозі стариків, дітей, хворих, що не витримували голоду і спраги. Не знати скільки тоді лишилося в живих із вивезених кругло 300.000 кримських татар.

Рівночасно переведено найбрутальнішу акцію виселення десятків тисяч балтів, будицької віри калмиків і чотирьох малих кавказьких мусульманських народів — чеченців, інгушів, карачаївців та балкарців. Кілька років тому в західній пресі були опубліковані спогади колишнього полковника НКВД про криваві роз-

тупають йому на п'яти. Залізничка жаліється — що то, мовляв, за війна, коли він не може як слід „покропити німаків“, лише малими засідками та підірваннями містків. Вихор нахвалюється, що одного дня захопить своїх хлопців і „гайда на шумські ліси робити ще один загін“. Хлопців важко втримати, але пустити всіх і знищити теренову сітку — це булаб також дурниця. Тим більше, що фронт на сході ломиться, і незабаром доведеться глянути новій ситуації в очі. Великі одиниці в лісі — це згуба. Сама Волинь не витримає напору.

Галичина вже дещо готує в Карпатах, але, каже Білий, докладних вісток немає, і невідомо, як там ідуть справи. Взагалі Білий має доволі скупи інформації про інші терени України і нарікає, що не одержує їх від інспекторату, бо там „засіли самі бюрократи та політики“. Кажуть йому, щоб діяв за власною ініціативою і по лінії постанов почайського З'їзду організації, який відбувся минулого літа. А той з'їзд не передбачав повстання і не виніс в цьому відношенні ніяких рішень. Десь там на горі щось не гаразд. Також в ОУН СД.

Блакитний задихається. Розбудова загону Хрона, постачання йому харчів, зброї, одягу стає щораз труднішою справою. Загін росте завширди і не пропорційно до підготовки. Самої стихії не вистачає. Ще гірше може бути зимою, зокрема, як наблизиться

В. Чапленько

ЧИМ КОНЦЕПЦІЯ СУМНІВНА?

(2)

С. Кирилюк добачає тенденційність П. Ковтана в тому, що він згадує тільки певних письменників (Філіповича, Драй-Хмару, а не Косинку, В. Блакитного тощо) та висуває у зазначених тільки певні твори („Замість соєтів і октанів“ та „Плут“ у Тичини, а не пізній його збірка „Мину Майзала“ та „Народного Малахія“, а не „07“ та „Комуна в степах“ М. Куліша тощо). „Зовсім нічого не сказано про І. Микитенку як драматурга!“ — обурюється С. Кирилюк. Логічно такий добір у Панааса Ковтана зрозумілий: він згадує те значніше, що в ньому виявилися оті „шляхи в крові“, хоч, може й не вичерпавши в малій статті всього, і не згадує того, що було не типово для цього позначеного кров'ю „процесу“.

А де ж логіка в Кирилюка, який, беручи під свою оборону не згаданих або згаданих неправильно, не каже ані словечка про те, що всі ці письменники були фізично „знищені“, та ще й безневинно навіть з погляду комуністичної доктрини, бо всі вони були або львівські до „радянщини“, або й перекопані комуністи. От коли він згадає Г. Косинку, то ані нагадує на те, що його розстріляно, в зв'язку з убивством Кірова, до якого українці не мали ніякісного відношення, разом з багатьма іншими виразно „радянськими“ письменниками. Сам він (Г. Косинка) хоч і опирався спочатку, але в друкованій творчості був „радянський“ письменник, як про це свідчить і теперішній його регабілітація. Брати Крушельницькі втекли з „панської“ Польщі під захист комуністичного режиму. Дмитро Фальківський у минулому був „зекіст“.

Кость Буревій у літературній полеміці 20-их років був проти орієнтації на „психологічну Європу“. Отже, всякому ясно, що люди цих поглядів тільки тому, що не були українськими письменниками, що вони були потенційно загрозливі для єдиного Московської імперії. То інша справа, що ім формально прикладала „куркульство“ та „націоналізм“.

Чи не найпоказовіший у цьому факт — знищення такого дорогого Кирилюкові І. Микитенки. Усіх, хто жив на Україні в 20-их і на початку 30-их років, пам'ятають, з якою простою собою заповраділивістю він служив режимові і з якою люттю нищив він, опинившись на чолі новоствореної єдиної Спілки Письменників України, неказенні настрої серед українських письменників. Але й його знищено, як „куркульського сина“, дармащо він був справжній „незаможник“. Це останнє

ви будуть лише здогадками. Москва, чи то під Леніном, Сталінін чи Косінінін, свої дії наміри і свої злочини завжди старанно приховували, як це було в неоповістих нею народів.

Чи не найпоказовіший у цьому факт — знищення такого дорогого Кирилюкові І. Микитенки. Усіх, хто жив на Україні в 20-их і на початку 30-их років, пам'ятають, з якою простою собою заповраділивістю він служив режимові і з якою люттю нищив він, опинившись на чолі новоствореної єдиної Спілки Письменників України, неказенні настрої серед українських письменників. Але й його знищено, як „куркульського сина“, дармащо він був справжній „незаможник“. Це останнє

ви будуть лише здогадками. Москва, чи то під Леніном, Сталінін чи Косінінін, свої дії наміри і свої злочини завжди старанно приховували, як це було в неоповістих нею народів.

фронт. Втримати загін, а крім цього сто двадцять боїв, разом до тисячі людей — це вже важко. Зрізати теренові боївки неможливо. Кожен із десяти районів мусить мати хоч по десять боївків. Потрібно більше вродивого кадру, а основне — директив згорі і координації з іншими повітами. Також потрібно вибрати залптану політичну ситуацію і цілком відтяжати військову сітку від політичності. Хай же робить організаційна сітка. Блакитний також жадає, щоб організаційна сітка переперала на себе частину постачання. А Троян не може, бо його повітове керівництво, здекомплектоване. Працюють лише Шкляр і Фока. Навіть Голуб відійшов від роботи. Взагалі всі говорять про ліс, мовби там був рятуючий від усіх трудностей. Блакитний лається і каже, що порозганяє всіх, як так далі піде. Жадає, щоб область зробила якийсь порядок по організаційній сітці.

На нараді Білий „потішив“ Блакитного: він мовляв, незабаром відходить аж на Володимирщину і передає Блакитному також Дубенський повіт. Блакитний зіврався. Він не візьме. Тут аби дати раду з Крем'янецьким повітом, а не то з д'яблом. Дискусія закінчилась коротким: „Це дружє, наказ!“ — і на тому стало. Крем'янецьчина має бути базою, але два повіти повинні творити одну цілість. Отже треба формувати спільну Команду. Білий її назвав Командою південної Волині. Сам Білий візьме північну

Леся Лісак

ВЧИТЕЛЬКА МАРІЯ

Колісця вона була вчителькою співа. Це було перше в її житті, коли вона, перед війною, на рідній землі. Тоді звали гімназійних учителів „пані професор“. Можливо, що деяких учителів співа учні не признавали такими важливими, як, скажім, учителів латини чи математики, але це не відносилося до професора Марії. Хлопці й дівчата, яких вона вчила, любили її, шанували.

Це було в першу чергу тому, що професор Марія любила їх — цих буйних дівчат, які поступово перетворювалися на молодих людей. Любила, розуміла і допомагала їм. Обороняла когось на конференції перед „двійкою“. Допомогла комусь написати шкільну записку. Пригадала цитату з Горького, пояснила незрозуміле місце в „Слові про похід Ігора“. На неї завжди можна було рахувати. З-поміж усіх професорів — професор Марія була приятелем. Крім нотного письма, вона знала багато інших речей і найважливішу з них — душу молоді.

Дехто навіть дивувався, чому, маючи змогу навчати інших предметів, вона вибирала „спів“. На це вона, сміючись, відповідала, що в неї не було б серця виставити комусь лиху оцінку, так, як це мусили робити інші вчителі. Насправді причина була зовсім інша: професор Марія вірила, що пісня розвиває почуття краси і шляхетності у молодих душах. Думала про рідну пісню.

В неї не було родини, і тому всі ці хлопці й дівчата видавалися їй неначе рідними. Вона жила їхнім життям, і це приносило їй щастя. Вона не прагнула нічого іншого, як бути з ними рік за роком, і провадити їх через гімназійний поріг у життя. Вона вірила, що її учні будуть добрими українськими громадянами, бо на таких вона їх виховувала.

Та прийшла війна, а за нею еміграція і кінець її вчительської праці. Професор Марія опинилася в американському містечку, в якому, крім неї, було тільки дві українські родини. Це були люди, того самого віку, що й вона, — молоді не було. І тоді вона болуче відчувала свою відірваність від того, що досі було суттю її життя. Не було біля неї молодих людей, щоб їй віддавати своє знання, свої сили, своє серце. Вона вперше в житті відчула себе зайвою. Нікому не потрібною.

Щоб заповнити пустку, вона багато читала. Передусім те, що відносилося до молоді. Багато написаного в журналах та газетах звучало як споклох, як сумнів, як гіркота. Зокрема, коли статті зачіпали справу мішаних подруж. Або справу рідної мови. Або питання національних почуттів. Тоді професор Марія глибоко задумувалася. Вона із смутком стверджувала, що про українську молодь на еміграції знає мало, дуже мало. Вона знає її тільки здалека, з принагідних зустрічей. Молоді люди перекидаються з нею кількома чистими листами — не завжди поправно українською мовою, і ніякого зближення не насту-

пас. Їй здається, що вони вважають її за стару дівку, яка не розуміє теперішнього життя. Їй здається, вони думають, що вона вже своє віджила.

Вона не могла ніяк погодитися з тим, що „млоді хлопці й дівчата говорять по-українськи тільки тоді, коли за цим слідує їхня бачка або виховники. Коли ж вони між собою — тоді зразу ж переходять на іншу мову. Це наповнювало її зневірою. Також їй здавалося, що молоді співають рідних пісень тільки тоді, коли цього вимагає комуністична партія. Що пісня вже не для них, як колись була для її учнів, потребою серця. І де її найдужче боліло.

Та цього літа стара вчителька вперше поїхала туди, де збирається чималий гурт людей з українських громад. І там, крім старших, були також молоді, люди. Вона почала придивлятися та прислухатися до них. Багато з них дуже добре володіло рідною мовою. Багато з них виявляли зацікавлення рідним мистецтвом, культурою. З радістю вона завважала, що вони беруть участь в громадському житті. Справи, які колись видавалися сумнівними, набирали ясності. Ставало легше на душі. Одне тільки почуття давало по — давньому — почуття власної зайвості. Вона вже нічого не могла дати з себе цим хлопцям і дівчатам — вона вже не мала змоги їх чогось навчати...

Та прийшов той вечір. Люди сиділи на терасі під темним гірським небом. І тоді вийшов молодий хлопець і почав грати та співати. В його співі була якась особлива теплота. Це не був спів „на замовлення“, він співав так само, як співали її учні, коли співако їхнє серце. Вона зрозуміла, що пісня була його часткою, вилесом думок і почуттів, була для нього чимось дорогим, необхідним.

Хтось назвав уголос дрізніше хлопця. Воно було, знаємо. Так знає один з її колишніх учнів. Вони підійшли до хлопця, що вже скінчив співати, і епітали, що він ходив його батько до гімназії в такому то місті. Він відповів, що так. „А колись вчила співа дашого батька“, — сказала стара вчителька, і в її голосі затремтіло зворушення.

Молодий чоловік схопив її руки в свої долоні, неначе зустріч когось дуже близького. „Мій батько часто вас згадує, пані професор“, — сказав сердечно. — „Прощу підожати, я його поклічу — ми не знали, що ви тут“.

Він зробив крок, але зупинився. „Можє пізніше не буде часу — а я маю до вас прохання. Чи могли б ви написати мені ноти і слова до цієї пісні про верби в долині? — він засміяв першу стрічку. — Бо батько вже точно не пригадає собі мелодії, а ця пісня така гарна...“

І раз старша вчителька відчувала, що не з зайвою. Пісні, які колись стелилися від її серця до сердець молодих людей, співатимуть тепер їхні діти... Тільки щоб хотів, так, як тепер вона, пригадав напівпризубу мелодію...

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(59)

Потрібно переорганізувати весь терен, а передусім життя самого загону. Блакитний заряджує тримати в таборі не більше як дві сотні вночас, а решту пускати по терені. В табір будуть приходити боївки з повіту на тиждень-два для „заправки“. В терен треба пускати по чоті, часами більше для зв'язку з тереновими боївками та малими летючими загонами. Треба виробити відповідний план для обміну людей із загону Хрона і теренових відділів. У такий спосіб сам антоновецький табір матиме весь час чотири-п'ять сотень з тим, що одна або дві будуть на змїну поза табором. Тримати більше людей в антоновецькому лісі — це значить накласти на свою голову біду. Німецькі літаки і так уже розшукують бази. Недавно обстріляли такий літак, що літав низько понад лісом. Підбили йому один мотор і він відразу ж завернув на Рівне.

Габр вється в ліс і хоче взяти зі собою частину катербузьких хлопців. Німці в районі вже нас-

тупають йому на п'яти. Залізничка жаліється — що то, мовляв, за війна, коли він не може як слід „покропити німаків“, лише малими засідками та підірваннями містків. Вихор нахвалюється, що одного дня захопить своїх хлопців і „гайда на шумські ліси робити ще один загін“. Хлопців важко втримати, але пустити всіх і знищити теренову сітку — це булаб також дурниця. Тим більше, що фронт на сході ломиться, і незабаром доведеться глянути новій ситуації в очі. Великі одиниці в лісі — це згуба. Сама Волинь не витримає напору.

Галичина вже дещо готує в Карпатах, але, каже Білий, докладних вісток немає, і невідомо, як там ідуть справи. Взагалі Білий має доволі скупи інформації про інші терени України і нарікає, що не одержує їх від інспекторату, бо там „засіли самі бюрократи та політики“. Кажуть йому, щоб діяв за власною ініціативою і по лінії постанов почайського З'їзду організації, який відбувся минулого літа. А той з'їзд не передбачав повстання і не виніс в цьому відношенні ніяких рішень. Десь там на горі щось не гаразд. Також в ОУН СД.

Блакитний задихається. Розбудова загону Хрона, постачання йому харчів, зброї, одягу стає щораз труднішою справою. Загін росте завширди і не пропорційно до підготовки. Самої стихії не вистачає. Ще гірше може бути зимою, зокрема, як наблизиться

фронт. Втримати загін, а крім цього сто двадцять боїв, разом до тисячі людей — це вже важко. Зрізати теренові боївки неможливо. Кожен із десяти районів мусить мати хоч по десять боївків. Потрібно більше вродивого кадру, а основне — директив згорі і координації з іншими повітами. Також потрібно вибрати залптану політичну ситуацію і цілком відтяжати військову сітку від політичності. Хай же робить організаційна сітка. Блакитний також жадає, щоб організаційна сітка переперала на себе частину постачання. А Троян не може, бо його повітове керівництво, здекомплектоване. Працюють лише Шкляр і Фока. Навіть Голуб відійшов від роботи. Взагалі всі говорять про ліс, мовби там був рятуючий від усіх трудностей. Блакитний лається і каже, що порозганяє всіх, як так далі піде. Жадає, щоб область зробила якийсь порядок по організаційній сітці.

На нараді Білий „потішив“ Блакитного: він мовляв, незабаром відходить аж на Володимирщину і передає Блакитному також Дубенський повіт. Блакитний зіврався. Він не візьме. Тут аби дати раду з Крем'янецьким повітом, а не то з д'яблом. Дискусія закінчилась коротким: „Це дружє, наказ!“ — і на тому стало. Крем'янецьчина має бути базою, але два повіти повинні творити одну цілість. Отже треба формувати спільну Команду. Білий її назвав Командою південної Волині. Сам Білий візьме північну

Волинь і західні терени. Блакитний зі своєю базою має стати лучником на Галичину і пробувати пробиватися на східню Волинь. Перші зв'язки на Славути Блакитний уже поробив і хоче туди перекинути зброю на першу десятку.

Блакитний оповідає, що Крук має, мабуть, такі самі доручення пробиватися на схід. Питав Блакитного, чи той не дав би йому з півсотні хлопців із першорядним озброєнням, хочє робити якийсь рейд на схід. При цій нагоді Блакитний розказав на нараді, що розмови про військову співпрацю поміж обома ОУН на Крем'янецьчині йдуть добре.

Почалося це минулого року, як зустрічалися, говорили. Тепер, у лісі, справа стала пекучою. Треба починати єднати повстанські загони. Треба думати про спільний штаб, команду, постачання, бойове вивідування, вишкіл і цілий ряд справ, якщо маємо на увазі вижити. Вже відбулося кілька нарад. Зі сторони Блакитного беруть участь Хрін, Чорнота, Журба і Орлик, а від Круга — Камінь, Прокопович, Борщ, і часами Ілько та професор Гнатів. Блакитний і Крук зустрічалися крім цього окремо. Сотник Скоб, як нейтральна одиниця, допомагає в цьому і одним і другим.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНІХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1967 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ”, КЕРГОНКСОН, Н. И.

II.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ДОПОВІДЬ ОБЛАСНОГО ОРГАНІЗАТОРА СТЕПАНА ГАВРИША

В своїй доповіді С. Гавриш піднімає, що коли три роки тому обіймав уряд обласного організатора, був задоволений, що вийти в працю і здобути тривалі усякі треба бодай п'ять років. Тепер бачить, що сказав тоді правду. Праця обласного організатора важка і відповідальна. Вона триває 24 години на день. Часті подорожі, за які організатор не одержує дісти, тільки зворот витрат, беруть багато часу; ранками треба писати, щоб вдержувати контакт з Відділами й Округами та головою канцелярії, а ввечері об'їзди домі в пошукуванні нових членів. Коли до того додати, що під його опікою є 202 Відділи; тоді видно, яка велика й відповідальна є праця обласного організатора. Цю працю повинні виконувати бодай три або чотири організатори, але, як знаємо з досвіду, годі знайти відповідальних кандидатів. Треба за ними даліше шукати.

Обласний організатор для успіху мусить мати співпрацю з усіма відділами й також головними урядовцями. Особливо ці останні повинні бути без винятку активними й держати під своєю опікою місцеві Відділи. Головний секретар кожного місяця інформує гол. урядовців про стан організаційної праці Відділів й Округ. Як головний урядовець побачить, що якийсь Відділ його місцевості чи околиці занедбався в праці повинен йому допомогти, або дати про відповідних працівників у Відділі. Всього не можна скинути на обласного організатора тим більше, що не всі Відділи є під опікою таких організаторів.

Важливою ділянкою праці організатора є оздоровлення занедбаних Відділів. Часом треба їх ліквідувати, часом погасити, а часом підняти активності секретаря чи місцевого організатора. В минулому році отримав 11 Відділів, що вимагало багато часу і енергії. Це добре, що Головний Уряд схвалив, що секретар Відділу, який два роки не приймав нових членів, не може наовно бути виборним секретарем. Але бувало, що трудно підняти нового секретаря, або що самий секретар складає свій уряд.

Важливою є також співпраця з Округами. Слід дбати про активні округні управи, які багато можуть допомогти в праці організаторів. Доповідач старстареє в округах підшукати „округних організаторів згідно референтів і в двох йому повелось дістати активних людей. Слід старатися підняти добрих референтів у всіх округах.

Була згадка про тісну контролю обласних організаторів. Практика каже, що мимо того, що обласні організатори працюють за планом встановленим в порозумінні з ексекutivoю, то годі все їх підтримувати день за днем, зрештою рішас продуктивність організатора. Коли буде повна співпраця з організатором відділових і головних урядовців, тоді виконаємо свої плани.

Є ще поле для закладання нових Відділів. Доповідач востаннє закликає два багаторічні Відділи й сподіється, що їх буде більше. Планую в цім році закласти ще три нові Відділи та отримати більше число Відділів, зокрема в піттсбурзькій окрузі.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ДОПОВІДЬ ОБЛАСНОГО ОРГАНІЗАТОРА ВАСИЛЯ ДІДЮКА

В своїй доповіді гол. радний й обл. організатор В. Дідюк піднімає, що після двох попередніх доповідей, йому небагато залишилося доповідати. Хотів би в першу чергу звернути увагу на спеціальні вимоги праці в Канаді. Хоч УНСОЮЗ в обох краях той самий, то умови праці в них різняться. Наприклад, коли обласний організатор має обслужити Відділи, які віддалені від його осидку на 1.500 миль, то це є неабияка проблема. А є їх куди більше. Є наприклад, місцеві братські організації, які уважають, що тільки вони мають канадське право громадянства, мимо великої і довгочасної організаційної і культурної праці УНСОЮЗу в Канаді. Але в Канаді є цілісні землі, які слід виробити на урожайний союзний ґрунт, що ми старасмося робити. В Канаді прибуває число нових Відділів, прибувають також нові союзні працівники. Масмо й ми проблеми з оживленням деяких старших Відділів, які не працюють як слід. Коли наші заклики й навіть допомога оживити Відділи не помагають, пропонуємо злуку Відділів або відмолодження відділових урядовців, передовсім секретаря. Але це часто дуже трудна справа.

Є також проблема з організуванням нових членів. Щоб мати успіх треба не тільки бути організатором, але місіонарем, бо переконати наших земляків, щоб зробили це, щоб роблять всі американці і канадійці, а саме, щоб забезпечили перед ризиком життя свою родину, нелегка справа. Для цієї праці очевидно трьох обласних організаторів замало. Також є проблема на кого записувати здобутих членів. Місцеві ділячі часто вимагають, щоб їм дати кредит за здобутих нових членів. Може взагалі не слід записувати членів на обласних організаторів.

Праці обласного організатора трудно часом рахувати. Часто приходиться на позірні дрібні речі витратити багато часу, часто треба бути в один час в різних місцях. Тому й важко стисло контролювати організатора й тісно держатися наперед уложеного плану. Коли організатор по півночі вертається до дому, думає про це, чи його дім не замкнений вже на всі замки. Та всеж старасмося виконати наші обов'язки, бо знаємо, що працюємо для добра своєї громади. Союзний дім в Торонті дуже помігн в цьому.

Доповіді трьох обласних організаторів закінчив своїми завагами та підсумками головний передсідник Н. Лисогір, підкреслюючи їх завдання та можливість, після чого приступлено до наступної точки програми схвалення бюджету.

XII. СХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТУ

Головний касир Іван Кокільський представляє проєкт бюджету на 1967 рік і піднімає, що цей бюджет є на 55.000 доларів вищий, як у попередньому році. Вказує на потребу схвалення зрівноваженого бюджету, щоб він був зовсім реальним. Окремо пояснює джерела прибутку й витрат при чому піднімає, що в бюджеті не подані числа, які відносяться до друкарні, бо її прибутки й видатки назагал рівноважуються.

В дискусії над проєктом головного касира забирали голос наступні особи: І. Іванчук, І. Олександрів, п. н. А. Дубас, М. Куропас, Т. Шмагала, П. Пуцило, І. Ващук, І. Геврик. Їм відповідала гол. передсідник Н. Лисогір та гол. касир І. Кокільський.

Дискусанти вимагали вставити в бюджет означені суми на діяльність, яку схвалили спеціальні комісії. І. Іванчук просив схвалити відповідні суми на різні заплановані спортові акції: М. Куропас вимагав схвалення фінансової бази для діяльності виховно-дослідчої комісії; П. Пуцило вимагав, щоб вставити в бюджет підвижку на один відсоток винагороди для секретарів; І. Олександрів вимагав допомоги на спортову акцію на терені Канади. Гол. контролер І. Ващук поставив внесення прийняти бюджет в такому виді, як його представив головний касир, а всі тут поставлені внесення передати ексективі до розгляду й схвалення. На майбутнє слід, щоб комісії на якийсь час перед річними нарадами Головного Уряду представили ексективі свої пропозиції щодо сум, потрібних на їхню діяльність, що дасть змогу ексективі вставити їх до проєкту бюджету. Гол. контролер Іван Геврик підтримує внесення І. Ващука. Внесення схвалено. Прийнятий бюджет є такий:

БЮДЖЕТ УНСОЮЗУ НА 1967 РІК

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

PROPOSED BUDGET 1967

	1966	1967
Convention, Annual Supreme Assembly	\$ 39,882.99	\$ 10,000.00
Actuarial & Statistics	5,158.28	6,000.00
Advertising — Publication	7,630.57	4,000.00
Auditing Comm.-UNA & Special Audit	8,097.03	8,500.00
Bank Charges for Custodial Service		
Account	4,690.18	4,800.00
Bonding of officers and employees	1,585.00	
Books and periodicals	523.84	400.00
Collection charges on Canadian checks	617.00	700.00
Corporation tax on premiums	1,363.43	1,500.00
Depreciation of printing plant & equip.	2,440.34	2,200.00
Dues to fraternal congresses	805.58	800.00
Employee Hospitalization plan	3,045.77	3,200.00
Employee pension plan	2,186.85	5,200.00
Field conferences	4,484.21	4,500.00
Furniture & equipment	1,263.26	1,000.00
General of maintenance	3,140.66	3,200.00
Insurance	977.00	1,000.00
Insurance, Group & Workmen's comp.	2,533.64	3,000.00
Insurance Dept. Fees	5,967.58	6,000.00
I.B.M. rental & service	3,317.60	4,000.00
Legal expense general		500.00
Lodge supplies	7,354.21	2,000.00
Medical inspections	4,084.13	4,500.00
Official publication Svoboda & Weekly	130,200.00	130,000.00
Postage	8,081.50	8,500.00
Printing & stationery	25,735.88	20,000.00
Rent for home office	12,000.00	12,000.00
Reward to organizers, branch	38,056.30	45,000.00
Reward to special organizers	24,378.00	30,000.00
Reward to Pres. & Treas.	3,037.50	3,200.00
Reward to secretaries "refund"	195,444.66	220,000.00
Salaries of Executive officers	53,286.65	68,000.00
Salaries of office employees	125,337.60	135,000.00
Taxes, Fed. unemployment insurance	545.70	600.00
Taxes, Fed. Soc. Sec. & withholding	6,435.88	6,500.00
Tax, State, unemploy. disability, etc.	905.25	1,000.00
Telephone & telegraph	3,061.09	3,000.00
Traveling expense general	26,018.20	25,000.00
Traveling expense of special organizers	20,019.90	25,000.00
Youth sport activities	1,894.83	2,500.00
Ukrainian publications		25,000.00
TOTALS:	\$783,527.94	\$837,300.00

XIII. ВНЕСКИ Й УХВАЛИ

Голова Контрольної Комісії д-р В. Галан пригадає конференційні ухвали про заходи в справі об'єднання українських братських Союзів та про дім старших віком членів й закликає до заходів для виконання цих ухвал.

Гол. радна М. Демидчук пропонує деякі поліпшення у веденні дитячих таборів на Союзівці, а даліше вносить, щоб першество в ваканційній праці на Союзівці мали ці студенти, які ще в ній не працювали, як також, щоб першество в резервуванні кімнат мали ці, які на Союзівці ще не переводили ваканцій. Даліше пропонує, призначити одного з обласних організаторів для праці в Нью Йорку і околиці й врешті, щоб при поважних негодах, як нап.р. негуда Паркісона давати більшу підмогу, як досі.

Гол. радний М. Куропас пропонує, щоб ексективна виплачувала датки призначені з Народного фонду негально й без пригадок обдарованих. Чеки повинні бути вислані на руки місцевих головних урядовців, які мали б їх вручити обдарованим, при чому повинна бути зроблена знімка для поміщення в „Свободі”.

Гол. радний С. Гавриш підтримує внесення М. Куропаса та пропонує такі свої рекомендації:

1) Всі уділювачі позички — моргеджі УНСОЮЗу на будову церков, народних домі, громадських установ та приватних домі, повинні бути узгоджені з місцевими головними урядовцями, як такі є в даній місцевості, а як ні, то з головою округи чи відділовим секретарем.

2) Сторінки „Свободи” повинні бути використані впершу чергу для передплатників, які живуть в Америці й Канаді, а тоді щойно для дописувачів та кореспондентів інших континентів.

3) Виконати рекомендації статутувої комісії 26 Конвенції, відносно залегалізованого формального існування Округних Комітетів, які включаються в статут у триступені схемі УНСОЮЗу.

4) Підвищити стипендійний фонд УНСОЮЗу й уділяти більше число стипендій в сумі від 100 до 1,000 дол. Такі стипендії повинні бути уділювані лише тим студентам, які є членами Союзу найменше 5 років.

5) Управа „Союзівки” повинна упорядкувати справу „рогачки”, себто не побирати від членів по одному доларові годі, коли вони вступають лише тільки поглянути на „Союзівку” або показати її своїм дітям чи знайомим.

6) В вітальні „Союзівки” повинно бути місце — куток, де будуть приміщені всі інформаційні матеріали відносно УНСОЮЗу. Це повинно бути цілий рік, а не лише в часі сезону. — Незалежно від того, гості при розрахунку з адміністрацією, повинні отримати коверту (енvelop), де будуть короткі матеріали про Союз, а при тому оплачена поштова зворотного адресату, де буде питання, чи дана особа є заінтересована УНСОЮЗом, чи бажає мати більше інформації про УНСОЮЗ, або зістати його членом.

Гол. радний Т. Шпікула пропонує звільнити членів, які 30 років або довше платять вкладки від всіх вкладок; прискорити поміщення посмертних вісток про членів в „Свободі”; освідомлювати старих членів, щоб завжди подавали себе за українців.

Гол. контролер П. Пуцило ставить внесення схвалити такі три резолюції:

1. Тому, що слідуюча резолюція була прийнята на Конвенції і звучала як слідує: „Тому, що ми масмо велику надлишкову резерву, та тому, що є розбіжні думки про „розділювання” цієї надлишки, та тому, що Ексективна почала створювати можливості користування таким фондом, засягаючи поради фірми Артур Стерді Гансен актуарних дорадників, я пропоную, щоб Ексективна продовжувала старання з наміром цієї резерви не розділювати, але хоч дозволена частину перенести до спеціального Ротаційного Фонду, який був би вжитий для покращання нашого Союзу.”

І тому, що Ексективна що резолюцію не використала, я роблю внесок, щоб наше Річне засідання передало цю Конвенційну резолюцію до Фінансової Комісії, щоб вона її випрацювала і разом з Ексективною випрацювала в життя.

2. Тому, що в організуванні та розбудові новими членами Відділів УНСОЮЗу велику й допоміжну працю виконувала „Свобода”;

І тому, що УНСОЮЗ повинен мати при „Свободі” людину, члена Ексективи, який спільно з головним редактором творив би свого роду „Поліс Комітти”;

І тому, що Гол. Предсідник, який мав би робити, с обтяжений не лише зростом УНСОЮЗу, але й народною роботою у зв'язку з УНКА і будучи членом Комітету Світового Конгресу Вільних Українців;

І також тому, що перший заступник Гол. Предсідника інж. Степан Куропас не має виразної определеної функції праці в Ексективі, роблю внесок, щоб з днем 1-го липня 1967 року перебрал він ці обов'язки та став діяльним і відвічальним перед нами й майбутньою Конвенцією за наш орган „Свободу” та її Видавництво. Праця його повинна бути гратисовою, за винятком хіба тих коштів, що будуть пов'язані з його діяльністю.

3. Тому, що в нашому зорганізованому громадському життєво жіноцтво завжди брало участь у праці й ніким не можна його заступити;

А також і тому, що тієї праці саме й тепер потребує від них УНСОЮЗ, роблю внесок передати що організаційну діяльність нашого Союзного жіноцтва нашому Другому заступникові пані Марії Душник і зробити її відповідальною перед нами й наступною Конвенцією за цю діяльність також з днем 1-го липня 1967 року. За цю її праця винагорода повинна бути така сама, як і для першого заступника, тобто гратисово плюс кошти, пов'язані з тією її діяльністю.

Гол. радний А. Джула вносить, щоб збільшити число наших інформативних брошурок невеличкими, чотирьохсторінковими брошурами й поодинокі випуски приєднати наші діяльності стипендійній, спортивній, 75-річчю УНСОЮЗу та ювілеям його Відділів, як також уживати в акції збільшення членів зворіт наших грамот тощо.

Гол. радний В. Дідюк пропонує схвалити такі рекомендації:

1) Поробити всі старання вчасного доручування щоденника „Свободи” — передплатникам і читачам в Канаді, яка дуже часто опізнюється у поштових урядах Америки і Канади.

2) Призначити відповідну суму на Фондацію ім. Т. Шевченка в Канаді.

3) У зв'язку з 25-річчям створення УПА — Т-ва кол. воєнків УПА в Америці й Канаді — задумують побудувати пам'ятник Гол. Командирів УПА — Ген. Т. Чупринці — в котромусь із міст Америки, правдоподібно у Боффало. Головна Ексективна повинна призначити у відповідному часі поважну суму на цю справу.

4) З нагоди 100-річчя Канади та „ЕКСПО-67” в Монреалі, відбудеться таборування СУМ і Пласт, які опісля разом будуть виступати в „Українські Дні Молоді” на ЕКСПО-67, пропонує покрити бодай деяку частину їхніх видатків.

5) Призначити суму 200 дол. на потреби Виховної Комісії в Торонті, що розпрацьовує цілу виховну систему для Світового Конгресу Вільних Українців.

Заст. гол. передсідника п. М. Душник вносить, щоб на видному місці на Союзівці помістити інформації про УНСОЮЗ, а зокрема список членів Головного Уряду та підтримувати свої рекомендації поставлені раніше.

Гол. радна Г. Олек пропонує, щоб не побирати оплати за поміщення знімок, які мають відношення до союзного життя чи справ, нап.р. 50-річчя подружжя союзної родини, а також, щоб посылати „Український Тижневик” до нашої молоді у війську та на коледжах.

В цьому місці, на внесення гол. контролера І. Ващука, перервано наради на обід до год. 2.15 по полудні.

ДЕСЯТА (пополуднева) СЕСІЯ

Після обіду, о год. 2.30 по пол. гол. передсідник Н. Лисогір відкрив наради.

Гол. радний Т. Шмагала пропонує, щоб не приймати нових внесень, але раніше вирішити ці, які раніше поставлено. Внесення підтримує гол. радний М. Куропасем, схвалено одностайно.

Після цього гол. передсідник дав вяснення щодо раніше поставлених внесень. Відносно внесень гол. контролера П. Пуцила запропонував не схвалити їх, як зайвих. Заст. гол. передсідника інж. Степан Куропас, силою свого уряду має право вглядати у діяльність видавництва, а до того, як голова Комісії для Публічних Зв'язків і Преси, має право разом з комісією заставлятися над справами видавництва, а зокрема „Свободи” й давати свої спостереження й пропозиції. Заст. гол. передсідника п. М. Душник, також силою свого уряду і як голова спеціальної Комісії для Сіючих Справ має всі ці права, про які говорить пропозиція П. Пуцила. Відносно окремого Ротаційного Фонду підмішує, УНСОЮЗ має тепер одні, отриманий фонд, а не як раніше, кілька різних фондів, тому було б зайвим творити окремий фонд, коли на цілі, про які говорить внесення П. Пуцила, можна робити виплати із загального фонду.

Над внесеннями П. Пуцила розвинулася жива дискусія, в якій забрали голос такі особи: Т. Шмагала, Н. Лисогір, С. Куропас, П. Пуцило, А. Чопик, А. Дубас, д-р М. Данилюк, А. Джула, д-р В. Галан і І. Ващук, який запропонував замкнути дискусію та перевести головну дискусію над внесеннями. Внесення на замкнення дискусії схвалено, після чого більшістю голосів відкинено два внески П. Пуцила.

Щодо третього внесення відносно утворення Ротаційного Фонду, д-р Галан підтримує його з тією зміною, щоб цю справу передати до розгляду Фінансової Комісії, яка разом з Ексективною, найперше встановила б, для яких цілей мав би служити той фонд. Це внесення схвалено.

Після цього гол. контролер П. Пуцило ставить внесення, щоб перевести в життя від 1 липня 1967 року рішення Конвенції про підвищення секретарської винагороди на один відсоток. Гол. передсідник Н. Лисогір заважає, що це не було рішення, тільки рекомендація й що не слід цієї рекомендації виконати тому, що вона коштувала поважну суму грошей, яку корисніше для УНСОЮЗу й збільшення його членів слід було б видати на

збільшення числа обласних організаторів, або на винагороду секретарям, та не за стягання вкладок, але за організування нових членів. Призначення цієї підвижки всім секретарям дало б додаткову винагороду також численним секретарям, які не організують членів, а коли й організують, то так мало, що їх Відділи постійно траплять членів і знаходяться на шляху до упадку. Після довгої дискусії над цим питанням, в якій забрали голос п. М. Демидчук, Б. Зорич, І. Кокільський, І. Олександрів, С. Куропас, Т. Шмагала, І. Іванчук, Н. Лисогір і П. Пуцило, гол. секретар Я. Падох поставив внесення, щоб призначити підвижку для тих секретарів, які виконують впродовж року бодай половину своєї квоти нових членів. До цього внесення прислалася Н. Лисогір, І. Іванчук та Т. Шпікула і його схвалено більшістю голосів, з тим, що дані Відділи не матимуть втрати в загальному числі членів. Прийняті головні урядовці, секретарі Відділів, здержалися від голосування, як заінтересовані в його висліді, а проти внесення голосував внескодавець іншого внесення, гол. контролер П. Пуцило. Гол. радний Т. Шмагала висловив побажання, щоб при призначанні підвижки взяти під увагу точкову систему оцінки здобутків секретарів.

З черги переведено голосування над рядом раніше запропонованих внесень.

Схвалено наступні фінансові ухвали:

1. На внесення Мирона Куропаса схвалено виплачувати датки призначені з Народного фонду по змозі негайно й за посередництвом місцевих головних урядовців.

2. На внесення Т. Шмагали, підтримує п. М. Демидчук, піднести згідно з уповноваженням Конвенції, платню заступника гол. передсідника Володимира Сохана на \$14,000 річно й платню головного касира Івана Кокільського на \$15,000 річно.

3. На внесення канадійських головних урядовців В. Зорича, І. Геврика та В. Дідюка виплатити на Шевченківську Фондацію суму \$1,000.

Схвалено наступні організаційні ухвали:

1. На внесення С. Гавриша, підтримує п. М. Душник, влаштувати на Союзівці союзний „куток” з матеріалами про УНСОЮЗ та списком головних урядовців.

2. На внесення Тараса Шмагали, підтримує І. Олександрів, оцінювати здобутки організаторів у членській кампанії не тільки за числом придбаних членів, але також за сумами їх забезпечення. Засади цієї „точкової” системи оцінки встановити Фінансова Комісія в співпраці з ексективною УНСОЮЗу.

3. На внесення Т. Шмагали, підтримує І. Олександрів і П. Пуцило, забезпечити молодь, зобов'язану до військової служби, до суми \$3,000 в класах Е-20 і Р-20 та до суми \$1,000 в інших класах, згідно на вищі суми до такої висоти, на яку були забезпечені члени родини кандидата на забезпечення.

4. На внесення І. Іванчука, підтримує М. Куропасем, запропонувати Округним Комітетам Відділів УНСОЮЗу доповнити склад Округних Управ окремими діловими культурними і спортивними спрам.

5. На внесення п. Г. Олек, підтримує М. Демидчук, посылати воєкам „Український Тижневик”.

Із загальних внесень ухвалено:

На внесення А. Джули, підтримує П. Пуцило, щоб з уваги на 75-річчя УНСОЮЗ, який постав на терені пенсильванського стейту, чергову конвенцію відбуту в її столиці Гаррисбургу.

СПРАВОЗДАННЯ З ПРИДІЛЕННЯ СТИПЕНДІЙ НА РІК 1967/68

Гол. секретар та заступник голови Стипендійної Комісії УНСОЮЗу, Я. Падох, склав справоздання з цього річного засідання Стипендійної Комісії УНСОЮЗу, яке відбулося на Союзівці 20-го травня 1967 р. Стипендійна Комісія, в склад якої 10 головних урядовців УНСОЮЗу входять також голови або в їх заступстві делегати Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії Наук та студентської Центральної Америки СУСА, признала на наступний академічний рік чотири стипендії, а саме: першу в сумі 1,000 дол. Романові П. Мельникові з Монреалю, студентів права на Торонтському Університеті, другу в сумі 600 дол. Орестові М. Стельнюку, студентів туркології на Гарвардському Університеті та третю і четверту Олександрі Шкамбару, студентів українстики на Університеті Альберти в Едмонтоні та Іванні Вавро, студентці математичних наук на Пенсильванському Університеті в Філадельфії. Прийняті прийняли до відома зложене справоздання.

РОЗПОДІЛ ПОЖЕРТВ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

З черги головний секретар Я. Падох з'ясував пропозицію Ексективи щодо розподілу датків з Народного фонду на національні та церковні цілі. Після дискусії й зголошення додаткових внесень, однодушно схвалено розділити поміж згадани й нище подані установи суму 12,575 дол.

Крім цього окремо ухвалою схвалено пожертву в сумі \$1,000.00 на Шевченківську Фондацію в Канаді.

ЗАГАЛЬНІ РЕЗОЛЮЦІЇ

Головний реда

ЗАГАЛЬНІ РЕЗОЛЮЦІЇ

(Продовження зі стор. 3)

Шевченківська Фундація в Канаді

гаться протиставити цій пригадці українського національно-державного самовизначення гомінним відзначуванням 50-річчя жовтневої більшовицької контрреволюції, отже Тому закликаємо всі наші Відділи і всіх наших членів одностайно з всією нашою Українською Громадою в ЗДА і Канаді, величаво і достойно відзначити Золоті Роковини відновлення Української Держави, зокрема закликаємо їх відзначити ці роковини збільшеними зусиллями і пожертвами на допомогу українському народові в його справедливих змаганнях до здійснення ідеалів 22-го січня 1918 і 1919-го років.

У 50-річчя відродження українських збройних сил і 25-річчя УПА та Дивізії

Тому, що 50 років тому під час Укр. Нац. Революції прийшло до відродження українських збройних сил, які своєю кров'ю і своїм життям здійснювали волю українського народу жити самостійним від нікого незалежним життям у своїй суверенній, самостійній і народоправній державі, як і

Тому, що ці традиції продовжують і за здійснення тих ідеалів боролися під час другої світової війни Українська Повстанча Армія, яка в цьому році відзначає своє 25-річчя.

Як і тому, що ці самі традиції й ідеали українських збройних сил продовжувала та виконувала І Дивізія Української Національної Армії, яка в наступному році відзначатиме своє 25-річчя.

Отже тому закликаємо всі Відділи і всіх членів УНС разом з усією громадою включитися у достойне і величаве відзначення цих світлич роковин, що починаються уже 3-го червня ц. р. у Філадельфії.

У справі Світового Конгресу Вільних Українців

Тому, що запланований на листопад цього року перший Світовий Конгрес Вільних Українців є в найкращому інтересі української громади в країнах вільного світу, і

Тому, що цей Конгрес був би новою допомогою українців у вільних країнах світу для справедливих змагань поволеного тепер українського народу до волі і незалежності, як і

Тому, що такий Конгрес і така його ціль є в найкращому інтересі всіх країн українського поселення, отже Тому Головний Уряд УНСОюзу підтримує акцію скликання і відбуття такого Конгресу.

У справі 75-річчя „Свободи“ і УНС

Тому, що в 1968 році припадає 75-річчя органу УНС „Свободи“, а в 1969 році 75-річчя самого Українського Народного Союзу, Головний Уряд рекомендує Гол. Екзекутивному Комітетові продовжувати вже пороблені та планувані нові заходи для якнайкращого відзначення цих великих роковин.

У справі УККА

Тому, що Український Конгресовий Комітет Америки заснований понад чверть сторіччя тому при найактивнішій співучасті УНСОюзу, і

Тому, що цей УККА завжди втілював повною моральною і матеріальною підтримкою з боку найширших мас членства УНС, і

Тому, що цей УККА, виконуючи відповідальні завдання центральної суспільно-громадської репрезентації українців в Америці, віддав в минулому і віддає сьогодні велику прислугу українській громаді в Америці та справедливій визвольній справі українського народу, як і

Тому, що ці й подібні завдання стоять перед УККА також у майбутньому, отже

Тому, Головний Уряд УНС доручає своїм репрезентатам в УККА підтримувати всі потрібні заходи для організаційно-консолідаційного скріплення УККА, закликаючи рівночасно все своє членство продовжувати і скріплювати свою моральну і матеріальну підтримку для цієї центральної репрезентації українців в Америці.

Шевченківська Фундація в Канаді

Тому, що Шевченківська Фундація в Канаді має великі і благородні завдання із великим значенням не тільки для українців в Канаді, але й для української культури взагалі.

Головний Уряд УНС закликає все своє членство підтримувати цей Фонд своїми щедрими пожертвами.

У справі допомоги українцям в Європі

Головний Уряд Українського Народного Союзу рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові і, зокрема, Головному Предсідникові перевірити, в порозумінні та при співпраці з Президентом ЗУАДКомітету, нові потреби і можливості допомоги українцям в Європі, включно з Польщею і Югославією, та ці можливості використати.

У справі публікації УНС

Тому, що публікації УНС завжди мали і мають сьогодні велике і багатобачне значення і вартість.

Головний Уряд УНС рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові обмірковувати можливість дальшого скріплення і поширення цих публікацій. Головний Уряд зокрема рекомендує остаточно здійснити план розбудови і поширення періодичних англомовних публікацій.

Після дискусії та додаткових вияснень, ці резолюції, запропоновані заст. гол. предсідника Володимиром Соханом та піддані заст. гол. предсідника Богданом Зоричем, головним контролером Іваном Гевриком та головним контролером Петром Пучилом були одностайно схвалені.

XIV. ЗАКРИТТЯ НАРАД

Після цього прийняті головні урядовці склали гол. секретарів 44 членських апликацій, які вони приклали перед прибуттям на річні наради, за що він склав їм признання і подяку.

Прийняти на нарадах парох Союзу і. о. проф. Любомир Гузар, склав подяку від імені свого й парохів за дар, який склали головні урядовці на фонд будови парохіальних церков та за подарування площі УНСОюзом під будову церкви.

Після цього, як ніхто не зголошувався до слова, гол. предсідник І. Лисогір підняв привітання за пильну участь в нарадах й офіційно закрав наради.

Річні наради Головного Уряду УНСОюзу закінчилися традиційним відпіванням українського національного гімну „Ще не вмерла Україна“.

Ярослав Падох
головний секретар УНС

М. Михалевич

В ЧОРНІ ДНІ ЗАКАРПАТТЯ

НА СМЕРТЬ ПОБРАТІМА ІВАНА ГУЦУЛА

Так сталося, що доля звела мене з покійним Іваном Гуцулом найбільше в найчорніші дні мадярської навали на Карпатську Україну, звела аж за ґратами татівської в'язниці.

Це було, мабуть, в двадцятих числах того величезного березня, коли над Замковою Горою в Хусті гордо майорив Стяг Карпатської Січі, вечорами освітлений промінням пірнаною за гори сонця, а пізніше — ватри, що її розкладала на горі Січова Варта.

Того самого березня, коли підвально приміщення Хустського Урядового Будинку були вивопнені закривавленими Січовиками, — тими, хто учив після масакри Січового Коша і Січової Залози Хусту — озвірилих, озброєних до зубів чехами. Того самого березня, коли окригавлений командант так званого „Хустського Альказару“ Анатолій Демко — Довгопільський, приволочений чеськими жандармами до підвалу й кинений на цементову підлогу коридору — раптом на очах спантеличених чехів став на струнку, коли знадвору до неслися звуки Українського Національного Гімну, що нісся в момент проголошення державності Карпатської України. Того самого березня, коли чорною сараїною сунули колони мадярського війська з півдня, заливаючи січові опірні пункти зливою кулеметного вогню і неспівмірно чисельнішими лавами війська.

Нашу групу, яка обелотувала культурний сектор революційного Хусту — захопила в неволю банда мадярських диверсантів під Терешово, здається 17-го березня. Звідти вже вояки заборали нас до татівської в'язниці. Нашу групу замкнули до малої камери, творця Січової Летючої Естради поета Миколу Чирського, д-р

О. Лашенка, Валентина Олександрова — мого заступника в Січовій Малайській Майстерні при Гол. Команді ОНОКС, мене й Січовика (ім'я не подаю, бо не знаю де він нині) з земель, тоді окупованих Польщею, якого ми всі зголосили перед мадярськими слідчими, як емігранта з Кам'янець-Подільського, бо... вже ми знали, що найгірша доля чекала тих, кого мадяри видавали полякам на катування.

Несамовито гуділа, стогнала і гупала ця мурована споруда ногами. На усіх її поверхах чути тупіт кованих чобіт зграї солдатів, яка гнала, або волочила неприютних. Було чути зойки, прокльони й неслухняне якесь виття катованих селян і січовиків. Поруч нашої була така сама мала камера, в якій замкнуто більшу групу січовиків. Ми часом бачили їх кризь „ловчок“, коли вони проходили повз наші двері, йдучи чи повертаючи з туалету в кінці коридора. Одного разу нам вдалося непомітно щось підкласти під двері, щоб вони не захоплювалися, коли нагладяч поспішаючи до чергової камери їх замикає, — ми помітили в цій групі січовиків до невідомої змасакрованого Івана Гуцула, який, хитаючись йшов по-під стіною останнім. Блискавично хтось з нас відчинив двері й Гуцула просто вкинуло до нашої камери, рівночасно замикаючи двері. Ми знали, що його шукатимуть. Тому відразу ж його передодили, одягаючи замість січового мундурка цивільного жакета.

Дійсно, незабаром почалася метушня: крики, грюкання дверей. Відчинилися й наші двері й два гонимці вхопилися за Олександрова, тягнувши його кудись з камери. Ми в свою чергу всі вхопилися за Олександрова, счинили крик, комагаючись

покликати слідчого. Така реакція оговкала гонимців і покликано якогось типа в цивільно, який нас одного разу допитав, який і пояснив гонимцям, що вони мають шукати втікача деінде, бо тут його він не бачить.

Так Іван Гуцул, — як це не дивно, — залишився між нами, хоч не могли ж мадяри не знати, скільки нас було в камері... Залишився в нашій камері, фігуруючи, як емігрант з Наддніпрянщини.

За кілька днів після цього нас перенесли до камери, в якій перед тим була Група Івана Гуцула, яка, як він оповідав, прикривала відступ Головної Січової Колони з Хусту і яка, виконуючи наказ Командування, була переміщена (чи не в Татче?!) через міст на румунський бік, і яку румуни обеззброїли, передали на мості в руки мадярів.

Іван оповідав, що їх неймовірно мордовано на мості й пізніше на в'язничному подвір'ї. Ного, напівпритомного просто добили кулями румунської в'язниці, що зумів скотити свою голову під колеса вантажної машини, що стояла поруч.

Нова камера виглядала жахливо. Стіни заліпані кров'ю, по підлозі розкидано дошматовані січові уніформи, зривані з січовиків в часі катувань. Цю групу, як ми довідалися пізніше, вивезено на кордон, де їх було розстріляно з лівого боку дороги під горбом. Від хустського фотографу згодом удалося дістати серію копій з фотографій, зроблених якимсь учасником масакри, на яких задокументовано цей дикувський акт сателітів Гітлера, які в такий спосіб на тілі українського народу почали здійснювання „будування Нової Європи“.

Одного вечора нас вивели на в'язничне подвір'я. Різні адогати і невеликі припущення... Ажже ж висток зів'язних жодних. Світ замкнуто мурами і терором загари-

ка, який лютує в своїйому безсиллі вирвати душу у нації, що домається свого власного місця під сонцем.

Нас, як звичайно, тримали окремою групою, так само — оточені гонимцями інших груп в'язнів. Стоять вантажні авта з відкритими задніми платформами. Ставлять нас парами, спинами до себе, кажуть подати руки назад й... звичайним дротом (не кабелем!) зв'язують руки обох так, що дріт в'дається в тіло. Після цього, штовхуючи колбами карабінів й колінами — випихають нас на платформи авт. Тяжко назіти ухватити собі, як ми по-двоє могли випиратися зі зв'язаними за спиною разом руками — на платформі вантажних авт, коли назіти з вільними руками не так легко вистрибути, бо вони високо-чеченько. Ті, що нагорі вже — помагати не в стані, вони лежать знесилені, зв'язані парами, як качки на базарі. Дріт різьє шкіру, руки терпуть, кожен рух партнера, що дереться нагору — вивертає руки в суглобах. Той, що перший опиниться нагорі — вагою тіла витягає слідом нагору безладне від болю тіло другого. Жак! Переказати словами неможливо.

Рухали. Куди? Хіба здається? Наказано лежати, голів не підводити. Спереду і ззаду — озброєна варта. Себе підбадьорюють тим, що час від часу випробовують міцність наших черепів стукаючи чобіт, чи рушницю. Варвар хоче впитися почуттям влади над обеззброєними і зв'язаними... Здогадуємося, що переїхали через Хуст. Вантажники нас в Крижій, куди везуть арештованих, кандидатів до концентраційних таборів. І тут — нова халепка. Треба проходити через процес дезинфекції, яка полягає в голенні й стриженні, купанню під душем й вивезенню одягу під парною й хемікаліями. Треба для цього роздягатися на-виду у вартів, а у Гуцула, як на зло, під цивільними — його сі-

чові штани: вузьке „галфе“ до чобіт!

Всех якось обступили його, непомітно удалося стягти одні й другі штани разом. Дрібниця, але в тих умовах такі дрібниці значили багато.

Довідалися, що поведуть нас десь до концентраційного табору серед „лушті“ (угорського степу). Всіх поголоски. Дике слідство, обшуки і т.д. І ось, під цокіт коліс, вантажних вагонів в траті, який нас везено кудись на південний захід, десь ще на рідній землі, вночі, сидючи на підлозі біля щільних замкнених знадвору дверей, ми вдвох стюжили за стюжкою дерли й викидали з вагона ті січові штани, які можуть в КЦ завдати непоправного клопоту.

Нирядгаза... Якесь убогі споруди, низькі огорожі з кізків і колючого дроту, що став символом сучасної цивілізації. Біля входу до дворища — на трьох ногах розкачані кулемети й дядькуваті гонимці біля них. Часом дворничем пройде набудочений офіцерик з нафарбованими вусяками й цуциком на ланцюжку, за яким навислимих запобіжково зігнутий джур... Там де ми — на підлозі, коров'ячих стаєнь — соломка. По-від стіни, руки назед, підбравши під себе ноги „по-турецьки“ — сидять ряди нас, вивезених з України в очі безкраїм з мерехтливим в розпеченому сонці, далеким обрисом (як на Херсонці!) — пушвар, де лише море збіжжя, жайворонки над головами, загати з кізків, „баракки“, колочний дріт й декілька хустдорняків колючих акацій.

Напроти сидить Євген Шедрегій — режисер хустського театру „Нова Сцена“, он да-лі — поет Гренджа - Донський, направо — брат команданта Карпатської Січі Климуш з Ясині, — сотні знайомих і незнайомих обличчя.

Кризь відчинені двері бачимо січовиків, яких по-двоє випускають „по-потребах“ їхній барак праворуч від нашого. Он ведуть поплі румунзабандажованого Демко-

Довгопільського (пізніше розстріляного гестапівцями). Хтось махнув йому рукою і за це дістав від гонимця по спині ломакою з акації, яка до речі від вечер перетворилася під такого вжитку на подобу розстріляного в'язничного „пензля“... Нам не вільно міняти пози, не вільно балакати, рухатися. Мусимо „висиджувати“ на брудній соломі „Нову Європу“, заклашену національними й фашистськими „Мюнхені“...

Десь уже в травні, завдяки старанням наших чинників на волі — першу групу, до якої й ми воі попали! — навантажено знову до „телічних вагонів“ й через Будапешт відправлено до Відня, де опіку над нами перебрав вже український допоміжний установи.

І коли ми опинилися вже за межами Угорщини, на якійсь австрійській станції нам передано до вагонів людську йку й кілька пляшок червоного вина. От тоді ми з Іваном Гуцулом й побраталами, вдвох обмінялися за стародавнім звичаєм своїми сорочками.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ ІНЖ. ОРЕСТА СЕМЧИШИНА

У нед. 17. вересня ц. р. у першу річницю смерті інж. Оresta Семчишина, відбулося на дванадцять в Бавнд Бруку посвячення пам'ятника на могилі, що його довершив о. М. Земляченко. Біля могили зібралася родина Покинього, численні приїздили зі шкільної та університетської лавки та кияни, країни дружини Покинього. Приїхали й приїздили з недалекої Філадельфії. До зібраних, по посвяченні пам'ятника, коротке слово виголосив ред. Петро Ямняк, підкреслюючи прикмети Покинього, як щирої патріота та чесної людини, яка віддала працювати для рідної справи, але не діджалась волі своєї батьківщини, для якої трудився.

Петро Ямняк

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ПОВІДОМЛЯЄ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ПРО ДАЛЬШЕ ПОЛІПШЕННЯ СВОЄЇ 72-РІЧНОЇ СЛУЖБИ СВОЇМ НАЦІОНАЛЬНИМ ГРОМАДИ НА ПОЛІ ЖИТТЄВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ЗБІЛЬШЕННЯМ ЧИСЛА СВОЇХ ЧИСЛЕННИХ ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ ГРАМОТ НОВОЮ, НЕЗВИЧАЙНО КОРИСНОЮ І НЕЗРІВНЯНО ДЕШЕВОЮ

П'ЯТИ Й ДЕСЯТИ - РІЧНОЮ

ТЕРМІНОВОЮ ГРАМОТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

[TERM INSURANCE]

З ДНЕМ 1-ГО ЛІПНЯ 1965 РОКУ

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

дає змогу забезпечитися на найменшій сумі: \$5,000, \$10,000, \$15,000, \$20,000, \$25,000, \$30,000, \$35,000, \$40,000, \$45,000, \$50,000, \$55,000, \$60,000, \$65,000, \$70,000, \$75,000, \$80,000, \$85,000, \$90,000, \$95,000, \$100,000. Найнижча сума забезпечення: \$5,000.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

з ПЕВНИМ ДЕШЕВІ. 30-річна людина може забезпечитися часовою граматою на \$5,000 уже за \$27.45 річно; 30-річна за \$30.10, 40-річна за \$41.25 і т.д., що дозволяє навіть неможливим людям зобов'язатися ВИСОКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА НЕВЕЛИЧКУ ВІДДАТКУ.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

забезпечує на 5 та 10 років і дозволяє перед закінченням того терміну ЗМІНИТИ ЧАСОВУ ГРАМОТУ НА ПОСТІЙНУ, що дає більше респекту, згідно з волею забезпеченого, без лікарських оглядів без огляду на його тодішній стан здоров'я.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

дає змогу, за невеличкою доплатою, подвоїти суму забезпечення у випадку смерті внаслідок аварії. Особи до 40 року життя можуть в цей спосіб здобути забезпечення навіть на суму 100 ТИСЯЧ ДОЛ. РІВ.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

завантажує членам усіх членських прав, зокрема право на грошову допомогу в разі втрати працездатності.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

прислужує одиначові славу, як не-господар УНСОюзу. Вона зокрема необхідна для придбання ДОСТАТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ для неможливих родичів із відсутності дітей, які потребують шкільного, а водночас дешевого забезпечення на час, доки діти не підроснуть й не здобудуть освіти.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

дає особам і родинам несприятливу нагоду ДОПОВНИТИ СВОЄ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ до висоти, яка дієсно дає економічну безпеку на випадок передчасної смерті, особливо вдовам і сиротам, які втратили мужа і батька.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ

уможливає одиначові і родинам укласти на все життя відношення ІНШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, комбінуючи численні грамати спеціального забезпечення із граматою акцидентною та терміновою.

ЧЛЕНИ І НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Скористайтеся цією вигідною нагодою, щоб ДОПОВНИТИ своє дотепершнє забезпечення ВИСОКИМ І ДЕШЕВИМ ТЕРМІНОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ на час найбільшої потреби Ваших найближчих!

НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Станьте членами найстаршої й найбільшої української установи в вільній світі, забезпечивши себе в своїх рідних перед замишленими ризиком передчасної смерті, дуже дешевою граматою термінового забезпечення.

ЧЛЕНИ І НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Не відкладайте забезпечення свого й своїх рідних на тепле завтра. Не одожджайте надійного забезпечення. Намажніть це не те, чи в забезпеченні, але чи забезпеченні ДОСТАТНО! За пару доларів місяця можете придбати високу суму забезпечення, від якої неможливо відмовитися.

ГРОМАДЯНИ!

Ще сьогодні зверніться до місцевих секретарів чи організаторів УНСОюзу або навіть прямо до Головного Канцелярія Канцелярії УНСОюзу. Не забувайте ніколи народної мудрості, що ОБЕРЕЖНОГО ГОСПОДЯ ВЕРЕЖИ!

Журнал „Совет Лайф“ про комуністичні пляни щодо неросійських мов в СССР

Московський журнал англійською мовою „Совет Лайф“, що виходить в обмін на американський журнал російською мовою „Амеріка“, на підставі договору про обмін тими журналами між урядами ЗДА і СССР, у числі з березня ц. р. помітив відповідь на запитання, чи при комунізмі будуть існувати різні нації та чи дійде до одної мови? Подасмо уривок з відповіді, в перекладі з тижневика „Новий Шлях“ з 16 вересня:

„Вирізу зросту комуністичної свідомості рівнобіжно з розбудовою комунізму різниці між поодинокими національностями зникнуть. Це видно вже з процесу, який відбувається сьогодні. Злиття націй — це здебільше продукт мішаних подруж, що тепер дуже поширені в Советському Союзі. Сприяє тому відсутність расової чи національної диск-

римінації, бо в Союзі націоналістична особа не дає людини якихось вигод чи не-вигод.

Мовно проблема дещо різнилась від того, що сказано. Найбільш поширеною мовою є російська, що є й офіційною мовою Союзу“.

„Російську мову, як державну мову в Союзі, вчать по всіх школах рівнобіжно з національною мовою даної республіки. Мимо того в останній періоді переписи населення багато вірменів, українців, татарів і людей інших національностей подали російську мову як свою рідну мову. Дійсність показує, що той процес є дуже повільний, в деяких випадках він проходить скорше. Загально можна ствердити, що живання спільної російської мови стало зростає коштом зменшення національних мов. Той процес буде продовжуватися в комуністичній системі“.

В українського туриста з Канади відібрали в СССР фільм з похоронів родича

До Канади щасливо повернувся з туристичної поїздки по СССР п. Йосип Мриглюд, канадський громадянин українського роду, але повернувся без кінофільму і після арешту в м. Тернополі. Тижневик „Українські Вісті“ з Едмонтону, в числі з 7 вересня, розповів докладніше про спробу знати на фільм похорон свого родича та „щасливе“ життя в колхозі на селі на Тернопільщині: „Скакавчанин Йосип Мриглюд іздав по Советському Союзі законно і й інших „незаконних“ світлина не робив. Не фотографував аеропортів чи мостів. Приїхав у село на похорон і знімав той похорон і життя на селі, не прочуваючи лиха. Коли турист із Канади був у Тернополі, саме тоді в близькому селі вмер його сваяк. Прибувши до села, Й. Мриглюд пред'явив місцевій владі всі потрібні дозволи, в тому й дозвіл користуватися фільмовим апаратом, і пустив

Боротьба за владу у Комуністичному Китаї дійшла до того ступня, що в голубому подонку у Пейпінгу, який є найбільш авторитетною трибуною режиму Мао Тсе-тунга, одверто закликається армію, щоб вона виступила в обороні того режиму й проти прихильників внутрішньої опозиції, яку очолює формальний президент Китаю, — Ліу Шяо-чжун. Клопів у тому, що, як повідомляло радіо із Шанхаю — в самій „нейтральній“ армії шириться хаос.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

81-83 Grand Street Jersey City, N. J.
ZIP Code 07309

КАНАДСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ

297 College Street Toronto 2-B, Ont.
Canada

Про св. п. проф. Б. Загайкевича і про Перемишль

(Деякі заваги про допис у „Свободі“ ч. 159 про похорон проф. Б. Загайкевича і децю про Перемишль.)

У дописах в пресі автори не повинні нікого знецінювати, щоб когось вихвалити. Маю на душі допис п. П. Ям-яка про похорон пок. проф. Б. Загайкевича. Автор допису твердить, що пок. проф. Б. Загайкевич, сотник УГА, був ініціатором Чортківської офензивної, про що я ніколи не чув і в жадній публікації не читав. Ця справа ще й до-сі є у стадії докладних дослідів. Пок. сотник Б. Загайке-вич, як командант Куреня 3-ої Бригади УГА, не мав на-віть жодних аспирацій бути ініціатором згаданої офензи-ви. За активну участь в бою під Чортковом був підвищен-ий з чорнотинця до ранги сотника. Ніколи не був стар-шиною, гармашем, УГА, як це мильо інж. Л. Савойка у своїй промові на похороні твердив. Я, як старшина, гармаш УГА, брав участь у згаданій офензиві і смію твердити, що ініціаторами цієї офензивної були старшини 3-ої Бригади УГА, під ко-мандою штабу УГА, про що, зрештою, старшини УГА знають.

Автор допису напроваджує слова промови на похороні д-ра В. Пушкар, який твер-див, що „без Загайкевича брата покійного адвоката Во-лодиміра 3. і без пок. проф. Богдана 3. не можна собі представити українського на-ціонального життя міста Пе-ремишля“. Я натомість смію твердити, як б. учень укра-їнської гімназії в Перемишлі (здав іспит зріпости в червні 1908), що українське націо-нальне життя в Перемишлі було вже в гарному розвіті перед приїздом до Перемиш-ля адвоката пок. д-ра Вол. Загайкевича, який в р. 1908 відкрив там свою адвокатсь-ку канцелярію і виключився до зорганізованого українсь-кого життя. Цей розвиток у-країнського національного життя в Перемишлі, де за-слуга в першій мірі директо-ра української гімназії, Гри-гора Цепелинського (1888-1910), а в другій мірі батьків-ського адвоката нашої мо-лоді, літературознавця, автора численних драматичних п'єс, професора гімназії і діяча в Перемишлі: Ол. Яреми, І. Прийма, С. Зарицького, Д. Корняка, О. Прилепського, Р. Гамичкевича, д-ра Т. Кор-моша, місцевого доволито-го адвоката і посла до га-лицького союзу в р. 1913 та відомого економіста, і п. Бі-линського, директора Ша-дницької, які в українському історичному Перемишлі і околи-ці в основу нашого націо-нального життя вложили ба-гато праці, часу і свого зна-ня.

Хоч згадані діячі вже не живуть, однак гарна пам'ять про них і про їхні діла досі

поширена серед старших ві-ком українських громадян. Про осягні праці і заслуги згаданих діячів Перемишля хоч на цьому місці згадати: Гарний, величавий будинок Українського Жіночого Ліце-ю (гімназії з гуртожитком) недалеко нашої Гр.-кат. Ка-пелі в Перемишлі, при чо-му також належить згадати про великі заслуги пок. Є-пископа Константина Чек-овича. Український Інститут для учнів української гім-назії, гарний більший гурто-житок напроти раніше збу-дованої мурованої Бурси о. Миколая при вулиці Багнот-вій. Допомога бідним учням української гімназії на про-харчування в дешевій кухні і на убрання. Треба згадати гарний і величавий будинок Народного Дому, збудова-ний в 1904-1905 рр., з вели-кою театральною залю, з приміщенням для баню і у-країнської Бесіди та гарний будинок Віри.

Пригадуємо собі докладно, що в Мисій Раді м. Пере-мишля на 36 членів ради за-сідала гарна репрезентація українців радних в особах: директора Гр. Цепелинсь-кого, о. совітника Подольсь-кого, купця І. Бориса, кате-диста о. Копка, лікаря Шпрін-гера. Внаслідок гарних вза-мовідносин українців з робіт-ництвом в Перемишлі під проводом адвоката д-р Лібер-мана при виборах на посла до відомого парламенту перемишльського ендека суд. радника Круликівсь-кого адвоката д-р Ліберман. До цієї перемоги причи-нились українці своїми голо-сами. За те робітництво при-чинилось до вибору нашої кандидата директора Гр. Цепелинського на посла до Відня в сільській виборчій окрузі. Всі згадані маю ді-ячі в Перемишлі поклали де-які заслуги для розвитку на-ціонального культу. Жит-тя в Перемишлі. Мос твер-дження однак не зменшує великих заслуг обох братів Загайкевичів: пок. адвоката Володиміра 3. і його брата пок. професора Богдана 3. ініціатори і поклади нашої Хробоком, адвоката і д-ром М. Рабаком б. адвокатом, тепер у Філадельфії, вложи-ли чимало своєї праці і зна-ня в ділянках культурно-національних, політичних і економічних в Перемишлі.

Для доповнення допису ав-тора подано: оба представни-ки ОБУА: д-р І. Козак про-щав покійного від Гол. У-правни ОБУА і від Україн-ського Військово-Історич-ного Інституту при НТШ, а д-р О. Утриско прощав по-кійного від Відділу ОБУА в Ньюарку, якого покійний професор кілька років був членом.

д-р О. Утриско

3. Онішкевич — після великих успіхів у Римі — влаштовує мистецьку виставку у Нью Йорку

3. Онішкевич із своєю дружиною під час відвідин в редакції „Свободи“.

Нью Йорк. — Відомий ук-раїнський артист — маляр Зи-новій Онішкевич намало-вав у Римі портрети — Папи Павла VI, кардинала Анто-нія Самуре, архієпископа Гавемалі Маріо Казаріго і його попередника — за-світливо. Тому два роки Зиновій Онішкевич намало-вав портрет природної вели-чини — так само, як Папи Павла VI — верховного ар-хієпископа, кардинала Йо-сифа Сліпого. Портрет Па-пи Павла VI закуплено для Ватикану після того, як його оцінку дали найперші мис-тецькі італійські знавці. 3-посеред трьох портретів кар-динала Антонія Самуре — один приміщений у церк-ву Санта Марія Сопра Мінерва у Римі, де по обох сторонах вистави пишуться статуї Мікель Анджело і Берніні.

Обширну статтю про жит-тя і творчість Зиновія Оніш-кевича приніс в минуло не-дільо 17 ч. м. „Лонг Айленд Прес“ п. н. „Портрет Папи роботи мешканця Лонг Ай-ленду ставить його на шлях слави“. Ту статтю передано також через радіо одні з ньюйоркських радіосистем.

У ті статті підкреслено ук-раїнський рід нашого мис-теця і головні етапи його жит-тя, — особливо в Америці, коли то він мисля спешу за-робляти на життя різними важкими фізичними робота-

ми, поки перебув 2-річну службу в Армії ЗДА. Після того скінчив Pratt-Інститут мистецтва в Нью Йорку і став професійним малйрем.

Зиновій Онішкевич, ве-рнувшись тепер після 16-мі-сячного перебування до Нью Йорку, виступить з своєю новою індивідуальною ви-ставкою образів 8 жовтня ч.р. у галерії Українського Літе-ратурно-мистецького Клубу в Нью Йорку.

Академічні успіхи проф. Анни Самофал

Можливо, що ніщо не є таке важливе для росту по-зиції українців на американо-ському континенті, в тому й розвинути українське націо-нальне студіювання та праця у-країнських студентів і про-фесорів по коледжах та уні-верситетах. Здобуття ними високих наукових ступенів о-собливо важливе для нашої громади з багатьох мірку-вань.

Ще задовго, 15 років тому, можна було порахувати на пальцях двох рук українців, що викладали по вищих уч-бових закладах ЗДА і Кана-ди. Тепер за деякими дани-ми, можна сказати, що їх число досягає вже до трьох сот. Тільки в одній Україн-ській Американській Асоці-ації Університетських Про-фесорів об'єднано коло 150 асистентів, українців-професо-рів ЗДА і Канади. Приблиз-но це стільки ж позв цим об'єднанням. Уже багато з них мають за собою поважні публікації та займають важ-ливі керівні становища в уч-бових та наукових закладах. Переважна частина з них, — це новоприбулі емігранти. Майже їм належить в основ-ному перша піонерська пра-ця у відкритті дверей до про-фесорських становищ. Хоч мусіли вони переборювати поважні труднощі на поча-тках головної мови, та все ж країна ця є не лише тереном великої конкуренції, а й кра-їною майже необмежених можливостей для росту лю-дей працьовитих, цілеспр-ямованих та людей волі, го-тових досягнути свого. Дух цієї країни такий, що тим, хто успішно працює і має ам-біцію бути чимось, обставина-ми та люди витворюють дод-аткові можливості для росту. До таких належить і профе-сорка Анна Самофал.

Давно відома поговірка, що вчитися ніколи не пізно, якнайкраще справджується на прикладі пані Анни. Вона мама двох дітей. Її старший одружений син Олександр вже є лейтенантом американ-ської армії у В'єтнамі (він закінчив коледж із фарма-ції). А ось цими днями пані Самофал одержала другий за чергою магістерський ступінь. Уже багато зробила в своїх студіях для одержання докторату. Успіх кожної на-шої наукової сили, новий на-уковий ступінь, промоція на професорському становищі — становить особливо прискли-мий подій для всієї української громади.

Професор Анна Самофал є ч. н. найкращим прикла-дом завзятості, енергійності і цілеспрямованості жінки, що своєю академічною і громад-ською працею приносить честь нашій громаді. Чудовий колега по праці, невтомний ініціативний працівник в кількох ділянках, працює

вже кілька років як асистент-професор в Центральному Стейтовому Коледжі Нью-Бритен, Коннектикат, де ви-кладає бібліотечарську спра-ву.

Родилася вона у Львові в родині Васильєвих. Закінчи-ла там учительську семіна-рію та школу домашнього господарства. Викладала по-тім в одній українській господарській школі для дів-чат, а Шибалні коло Бере-жач. Тоді ж одружилася з п. Василем Самофалом. В часі війни та після неї пройшла ті ж самі митарства, що і де-сятки тисяч інших вітків.

В 1949 р. прибула щосилою з родиною до ЗДА. Спочатку працювала робітницею на фабриці, але віра в себе ве-де її в Стейтський коледж, Ви-сентік, Коннектикат, який вона успішно закінчила в 1957 р. зі званням бакалавра та правом викладати в амери-канських школах. З 1957 р. працює в цьому ж самому коледжі та продовжує вчити-ся. В 1960 р. здобуває магі-стерський ступінь з бібліо-текарства в Стейтовому Ко-леджі Нью Гейвен та перехо-дить працювати викладачем бібліотечної справи в Цен-тральний Стейтський Коледж, Нью Бритен, Коннектикат.

Вчиться в Стейтовому уні-верситеті цього ж стейту, де здобуває в 1962 р. магістер-ський диплом із педагогіч-ної наук. Однак зацікавлен-ня східно-європейськими проблемами та бажання сконцентруватися над док-торськими студіями в цій ді-лянці привело до рішення робити докторат із славісти-ки. Ось тому треба було по-чати студії знову з магістер-ської програми. Ці студії во-на успішно пройшла в ко-леджі в Міддлбері, Вермонт. В серпні цього року вона ді-стала своє друге магістерське звання, на цей раз із сла-вістики з найвищими акаде-мічними відзначеннями. В міжчасі вона також працю-вала для своєї майбутньої докторської дисертації.

Пані Анна не тільки доб-рий викладач, студент, доб-ра господиня і член родини. Во-на цікавиться українськими громадськими справами; на-лежить до Союзу Українок та приймає участь в його ро-боті. Уже кілька разів влаш-товувала виставки українсь-кого мистецтва в школах. Також з часу приїзду до ЗДА вся родина належить до Українського Народного Со-юзу (член 254 відділу, Нью Бритен). Їхня хата часто та-к гостинно відкрита для зем-ляків і товаришів по праці. Дивується часом, коли ця не-великого росту, але завжди усміхнена і повна життя жінка, знаходить час й ене-ргію на цю свою різноманіт-ну працю й гостинність. По-дача належить її чоло-

Чверть мільйона доларів на народні цілі

18-го серпня минуло 80 літ життя Каленіковій Лисюковій. Цей ювілей минув більш як скромно. Можна деяких гро-мадських діячів не любити, не погоджуватися з їх харак-тером, різким висловом ду-мок та підходом до громад-ських справ, та не вільно нам забувати, тих, які довгі літа були беззастеречно і де-йними, свідомими громадя-нами, борцями за Волю У-країни та жертвними на на-родні цілі.

К. Лисюк належить до тих людей, які за висловом Єв-гена Чикаленка, виказували „любов до України не до гли-бини душі, а до глибини ки-шені“. К. Лисюк селянський син, з дуже бідної родини. Від 14 літ життя сам прокла-дав шлях свого довгого жит-тя. Від молодих літ втягне-но його до революційної ді-яльності у великому порто-вому місті Одесі. Ця діяль-ність була пов'язана з ареш-тами, засудженням на Сибір, втечею з каторги, зміною прі-звища, тяжким бурлацьким життям аж до 1-ої світової війни.

На поручення партії вступив до війська, щоб підготува-ти воїків до революційного зриву. На війні відзначався хоробрістю й дістав високе відзначення — хрест св. Ю-рія.

З відновлення українсь-кої державності виключає-ся до Армії Української На-родної Республіки. Перево-дить українцізацію 1-го Пан-цирального Дивізіону в Проску-рові. Після революції К. Ли-сюк цілком віддається праці в українському війську та національним справам. Як старшина Армії УНР брав уч-асть у визвольних змаган-нях а пізніше в Зимовому Поході. Перебуваючи у вели-ких містах Києві, Москві, Пе-тербурзі й Одесі, не опускав нагоди оглянути музеї, де о-собливо його цікавили екс-понати, які відносилися до української старовини.

Як політичний емігрант перебував в 1923 р. в Берліні. Маючи хист здобувати гро-ші, займався торгівлею пош-товими марками.

У липні тогож року виїхав

до ЗДА, де торгував марка-ми вже на ширшу скало, з добрим матеріальним успі-хом. Поруч з тим взявся за торгівлю цінними паперами на біржі й добре заробляв. З того часу почав видавати гроші на народні потреби.

Три рази їздив до Європи. Матеріально допоміг: Укра-їнському Інституту в Берлі-ні (1800 дол.), Союзові У-країнських Старшин, теж в Берліні (3000 дол.), Сільсь-ко-Господарській Академії в Подбрадах (1300 дол.), Національному Музеєві, Гі-потечному Банкові в Укра-їнським Інвалідам у Львові (1000 дол.).

Особливу увагу присвятив К. Лисюк Музеєві Визволь-ної Боротиби в Празі. Споч-атку оплачував приміщен-ня, а потім причинився до купна дому, виплачуючи по-над 5000 доларів. Особливо шедрам був для українських утікачів, видаючи 20,000 до-ларів, з того ЗУДАК-ові — 1000 дол.

Після другої Світової Вій-ни, коли загинули цілком а-бо частинно українські музеї в Європі, К. Лисюк купив за 7000 дол. будинок для На-ціонального Музею в Онтарі-ю та видав на інвентар та експонати понад 11 000 дол.

Допомагав грошми або книжками, образами музеям в: Шикаго, Клівленді, Ді-троїті, Парижі, Лондоні, УВАН і НТШ в Нью Йорку.

В останні роки всю свою увагу і жертвенність присвя-тив організації Українсько-Американської Фундації, де-якої вклав 15,000 доларів. Ця фундація добре розвива-ється і вже понад 2 000 дол-стома роздає на різні куль-турні цілі.

Загальною колом чверть міль-йона доларів роздав Ювіля-т за своє життя, різним уста-новам і особам.

Друзі і приятелі К. Лисю-ка мають видати невелику брошуру, де ширше і доку-ментальніше буде поданий життєвий шлях та жертвен-ність К. Лисюка і тою доро-гою ушанують заслужено людину, з нагоди його 80 лі-ття життя.

Л. Бачинський

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ХАРАКТЕРИСТИКА МОЛОДІ В УССР

Після перегляду якогось нового кінофільму, в якому, очевидно, змальовува-лось комуністичний „революцій-ний“ „дух“, між глядачкою Кон-драшина і кореспондентом „Молодої України“, з 10 ве-ресня, зав'язалась розмова, що певною мірою характе-ризує частину української мо-лоді в УССР:

„Про те, що наша молодь втратила революційний дух, що в неї немає нічого свято-го за душою, доводилось чу-ти мені й раніше, — говори-ла Знайда Константиновна Кондрашина (ми пізніше по-знайомилися). — Та мущу зауважити: люди, які та-к гадають, — нехороші люди. Мишани, Вони неспроможні зрозуміти вінь часу, істину сьогоденного дня. Про ідейну інертність молодого громадянина країни нашої базикають лише ті, хто жи-ве в нездоровому оточенні“.

П. ВІРСЬКИЙ ПРИГОТУВАВ „ЖОВТНЕВУ ПРОГРАМУ“

З повідомлення в „Радян-ській Україні“ з 6 вересня доводувось, що „багетний стер Павло Вірський, який недавно з румунською бере-гав від куркулів народний хліб, в одеських каменолом-нях будував „Ланжерон“, — написав лібретто і ставить

вікові, п. Василені (працює в інженерному відділі однієї фабрики), бо він розумно й до-байливо сприяє своїм дру-жизні в її добрих намірах.

Присмою написати децю про свого колегу по праці в на-дії, що не один молодий і старший читач нашого ча-сопису візьме собі за приклад працю і цілеспрямованість пані професорки Самофал. Справді, учинити нікому й ні-кого не пізно з користю для себе і для загального добра.

Мих. Воскобіїшник

Літній табір Пласту у Великій Британії

Вже другий рік Пласт у Великій Британії влаштовує свої літні табори на власній Оселі у Північній Валлі.

Положення Оселі, її окру-ження, ідеальні для пласту-вання. Оселя, яку пластуни назвали „Верховиною“, по-ложена здалека від міського життя та головних доріг, хоч-мас дуже добрий доїзд, дає можливість пластунам пере-бути кілька тижнів серед природи, яку вони так люб-лять.

Оселя положена оподаль-валіського села мас в неда-лекому сусідстві основні ліси та узбіччя гір, які дуже нада-ються для перепроводження в них прогулюк, теренових ігор і т.п. При цьому всі ці терени вони можуть живити вільно, без потреби ста-ратись про якийнебудь до-звіл.

Відношення місцевого ва-лійського населення до на-ших пластунів гостинне і сердечне, вони вже собі здо-були його симпатію.

Цьогорічний пластовий та-бір на „Верховині“ тривав від 30 липня до 19 серпня. Разом із булавою табору в ньому взяло участь 130 пла-стунів та пластового доросту.

Число членів Булави було за час табору змніливе, бо не всі її члени та виховники мали змогу посвятити табо-рові повних три дні, вони змінялися з іншими вихов-никами у своїй праці.

Табір був поділений на 3 підтабори: новачків і новачок під командою гніздової пл. сен. Пелі Олесків; юначок під командою ст. пл. М. Я-ницької — бунчужна ст. пл. Ол. Гринченко; юнаків під командою пл. сен. Романа Дубіля — бунчужний пл. сен. О. Порошак.

Склад Команди табору цього року був такий: ко-мандант — пл. сен. д-р Анна Герасимович, заст. і в. о. ко-манданта — пл. сен. Пелі О-лесків, писар — пл. сен. М. Яницька, інтендант — пл. сен. Роман Дубіль, медсестри — пл. сен. О. Парашак і О. Пендюк.

Виховники новачок: ст. пл. І. Лагодницька і пані Надя Фундак; новачків: ст. пл. І. Дацько, Ю. Чорний, Ю. Па-рашак та І. Кулик.

Загальна медична опіка над табором була в руках місцевого валійського ліка-ря.

Табір, що знаходиться на території Душпастирства о-круги Манчестер, був під о-пікою о. радн. Яреми Гаври-люка, але крім о. радника табір відвідали і служили Служби Божі для пластунів о. С. Богатирець із УАПЦ та о. о. А. Кузьма і д-р Т. Тисак із Укр. Кат. Церкви.

В таборі збудовано польо-ву каліцію. На ціль її бу-дував п. І. Костюк пожертву-вав із своїх ошаднестей су-му 50 фунтів, а збудував її безкоштовно п. Петро Лазо-рів.

Добре зорганізована табо-рова кухня під жарлом пані Дяків та інших пань готови-ла здорову і смачну їжу, з чо-го все пластове братство було дуже задоволене, бо життя на свіжому повітрі се-

ред чудової гірської природи загострювало апетити, і на-віть ті діти, які вдома з бідою давалися намовити їсти, ма-ли в таборі знамениті апети-ти.

Як з цього видно, Коман-да табору створила задовіль-ні умовини духовної і мате-ріальної опіки над учасника-ми табору, що дозволило проводити без перешкод пластово-виховну працю із новачками і пластунами.

Праця ця проводилась до-свідченими виховниками від-повідно до виховної програ-ми Пласту, яка крім гутірок і зайнятих в таборі включала багату програму теренових ігор та прогулюк.

Великою атракцією табору є його близькість до моря, воно віддалене від табору на яких 20 хвилин ходу і до нього табір зривав теж кіль-ка прогулюк.

Вечором кожного дня, після закінчення таборового дня, коли виховники табору пішли на спочинок, Команда табору разом із виховниками відбувала наради, на яких роблено підсумки праці ціло-го дня, виховники ділилися своїми поміченнями і разом з Командою обговорювали програму на наступний день.

Так зорганізована праця в таборі давала запоруку тя-гловості і послідовності у ви-хованні молоді.

На основі півні Команди та-бору та принагідних гостей, що відвідували табір, треба сказати, що виховники табо-ру, хоч і дуже „живі“ діти, вели себе дисципліновано, і не треба було до нікого з них стосувати якихнебудь дисци-плінарних засобів.

В таборі панувала чистота і порядок.

Видно було, що на вихо-вання дітей їхні батьки вдо-ма теж звертають належну увагу, і це у великій мірі об-легчує виховну працю Пла-сту.

В таборі були діти обидвох віровизнань, близько 25 про-цент становили діти про-тестантського віровизнання, спів-життя і співпраця дітей про-ходили гармонійно.

Цьогорічний табір на „Вер-ховині“ пройшов успішно, і це черговий успіх Пласту у Великій Британії.

В таборі Команда крала належний натиск на те, щоб учасники табору не забува-лись і усюди вживали укра-їнської мови, про яку вони дуже часто, в умовах життя на місцях забувають.

На маршівці цього остана-нього хотілося б звернутись до батьків дітей із сугестією: Хоч час тривання табору і недовгий, то завдяки велико-му вкладові праці виховни-ків табору та його Команди, діти багато користують і за-воюють собі українського духа. Справа тільки в тому, щоб батьки дітей, коли вони повернуться з табору, піддер-жували і продовжували на-лежно те добре діло, яке для їх дітей зробив пластовий та-бір, бо тільки у стислій спів-праці батьків дітей з Пласт-ом виховання дітей у націо-нальному дусі може дати по-зитивні висліді.

Пл. сен. Т. Данилів

Про політичне завдання ансамблів

Київська „Молодь Укра-їни“ з 1 вересня в статті „Три-юмф українського мистецт-ва“ — про закордонні висту-пи Ансамблю танцю П. Вірського, пише, що його танцюристи — це „і актори, і більшовики“.

„Актори і більшовики. Саме так. Повперди україн-ського радянського мистецт-ва — артисти ансамблю —

першими серед колег ступи-ли на землю країн Латинсь-кої Америки. Вони повинні були наочно продемонстру-вати культурні надбання ук-раїнського народу за роки Радянської влади, тим самим розтопити лід підозри і упе-редження щодо соціалістич-ної системи, позбавити бруд-них газетних базік підстав критичи про „залізну чер-вону завісу“.

Одесу „прикрашують“ чужими пам'ятниками

В українському портовому місті Одесі є пам'ятники, які не мають нічого спільно-го ні з самим містом, ні з українською історією, діяч-ми або культурою. До них належать пам'ятники росій-ської поетеси О. Пушкіно-ві, рос. адміралові Нахімову, був пам'ятник Сталінову, а тепер, як повідомила „Ра-дянська Україна“ з 24 серп-ня, „мине ще трохи часу, і мі-сто — герой Одеса прикра-ситься новим пам'ятником. Це буде пам'ятник Володи-миру Іллічу Леніну, Велич-

ний монумент із сірого гра-ніту створиться за проск-том невідомого померлого відомого радянського скульпто-ра — академіка М. Манізе-ра, його сина, теж скульпто-ра, О. М. Манізера і моско-вських архітекторів І. С. Ро-жиніна, М. М. Волкова і Ю. С. Лапіна“.

Десятиметрову постать по-неволювача України і нищи-теля Української Народної Республіки буде встановле-но в Одесі на площі, що та-кож не має жадного відно-шення до міста — „імени Жовтневої революції“.

В Університеті Нелгарі в Канаді 20 студентів українського роду здобули наукові ступені

Келтіри, Саскачеван. — 20 студентів — українців та українського походження з н-я здобули в цьому університеті різні наукові ступені: бака-лавріати мистецтва, науки, ос-віти, комерції та ін., між ни-ми з відзначенням і нагоро-дами — Олександра А. Сло-бодян в ділянці мистецтво-знавства „Литвиненк „Україн-ський Голос“ із Вінніпегу з 13 вересня повідомив, що „в томуж університеті пра-цюють такі викладачі - про-фесори (українці): д-р Олек-сандер Малицький (відділ

модерних мов), д-р Світлана Винників (відділ механічної інженерії), Кенет А. Тичков-ський (відділ математики), Андрія Борис (відділ фізич-ного виховання), д-р Юрій Борис (відділ політичних наук), д-р Федір Терентюк (відділ фізики), д-р Мирон Чорний (відділ програмован-ня і навчання), д-р В. Ду-шенський (відділ виховної адміністрації і навчання студентів), Іван Грицюк (відділ виховної психології) і Данило С. Леновський (від-діл англійської мови і літе-ратури)“.

Старша українка прибула з СССР до Канади після 10 років чекання

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ОГОЛОШЕННЯ

Для скріплення організаційної праці Відділів та Округ УНСоюзу і для успішного закінчення першого року ювілейної кампанії, метою якої є довести УНСоюз у його 75-річчя до 100,000 членів, відбудуться

ОКРУЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ НАСТУПНИХ ОКРУГ:

ДАТА:	МІСЦЕВІСТЬ:	ДОПОВІДАЧІ:
29 ВЕРЕСНЯ (п'ятниця)	НЮ ЙОРК Домівка „Дністра” 117 Avenue "A" Початок о год. 7:30 PM	ІОСИП ЛІСОГІР головний президент МАРІЯ ДУШНИК заст. головного президента МАРІЯ ДЕМІДЧУК головна рада ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар
	ДЖЕРЗІ СІТІ Український Народний Дім Fleet St. & Oakland Ave. Початок о год. 7:30 PM	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. головного президента
30 ВЕРЕСНЯ (субота)	ВОТЕРВІЛІТ (Округа ТРОН) Укр. Ам. Горожанський Клуб 402 — 25th Street Початок о год. 2 PM	ІОСИП ЛІСОГІР головний президент ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК головний радний
	АЛЛЕНТАВН Зала Укр. Православної Церкви 803 North Front Street Початок о год. 6:30 PM	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
	РОЧЕСТЕР Укр. Ам. Клуб 292 Hudson Avenue Початок о год. 8:00 PM	ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ головний касир
1 ЖОВТНЯ (неділя)	ЮТИКА Церковна Авдиторія 6 Cottage Place Початок о год. 12:30 PM	ІОСИП ЛІСОГІР головний президент ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК головний радний
	ПІТТСБУРГ Pick Roosevelt Hotel 6th St. & Penn. Ave. Початок о год. 2:30 PM	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. головного президента АНДРІЙ ДЖУЛА головний радний
	БОУФАЛО Укр. Національний Дім (Пластова Домівка) 840 William Street Початок о год. 4:00 PM	ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ головний касир
	ВІЛКС БЕРРІ Зала Амер. Легіону, Пост Ч. 132 45 N. River Street Початок о год. 2:30 PM	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
7 ЖОВТНЯ (субота)	ШІКАГО Дім Відділів УНСоюзу 841-845 N. Western Ave. Початок о год. 7:00 PM	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар СТЕПАН КУРОПАСЬ заст. головного президента ПЕТРО ПУЦИЛО головний контролер ІВАН ІВАНЧУК головний контролер ГЕЛЕНА ОЛЕК головна рада ТАРАС ШІПКУЛА головний радний МИРОН КУРОПАСЬ головний радний
	ЯНГСТАВН Український Народний Дім 914 Franklin Ave. Початок о год. 2:00 PM	ІОСИП ЛІСОГІР головний президент ТАРАС ШІМАГАЛА головний радний
	БАЛТИМОР Дім „Самопоміч” 239 So. Broadway Початок о год. 4:00 PM	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. головного президента
	ВУНСАКЕТ Укр. Нар. Дім Manville Rd. Cumberland Hill, R.I. Початок о год. 7:30 PM	ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ головний касир
8 ЖОВТНЯ (неділя)	КЛІВЛЕНД Укр. Нар. Дім 2255 West 14th Street Початок о год. 3:00 PM	ІОСИП ЛІСОГІР головний президент ТАРАС ШІМАГАЛА головний радний
	ДІТРОІТ Укр. Народний Дім 4655 Martin Початок о год. 2:30 PM	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар ІВАН ВАЩУК головний контролер ВОЛОДИМИР ГІРНЯК
	ПЕРТ АМБОЙ Укр. Народний Дім 760 State Street Початок о год. 4:00 PM	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. головного президента СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
	БОСТОН Зала Прав. Церкви св. Андрія 24 Orchard Hill Road Jamaica Plain Початок о год. 12:00 пол.	ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ головний касир АННА ЧОПЕК головна рада
14 ЖОВТНЯ (субота)	ФІЛАДЕЛФІЯ Укр. Спорт. Осередок „Тризуб” 4930 North Broad Street Початок о год. 5:00 PM	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар Д-р ВОЛОДИМИР ГАЛАН голова Контрольної Комісії ІВАН ОДЕЖІНСЬКИЙ головний радний СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
	НЮАРК Укр. Народний Дім 140 Prospect Avenue Irvington, N.J. Початок о год. 7:00 PM	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. головного президента ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ головний касир АННА ДУВАС головна рада
15 ЖОВТНЯ (неділя)	НЮ ГЕЙВЕН Церковна Зала 567 George Street Початок о год. 3:30 PM	ІОСИП ЛІСОГІР головний президент
	СКРЕНТОН Дім Укр. Робітничого Союзу 440 Wyoming Avenue Початок о год. 3:00 PM	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. головного президента
	БЕРВІК (Округа ШАМОКІНУ) Дім Католицької Молоді 720 Freez Ave. Початок о год. 2:00 PM	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар СТЕПАН ГАВРИШ головний радний

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ANNOUNCEMENT

To expand and accelerate the membership campaign in UNA Branches and Districts and to achieve full success in this first year of our 75th jubilee campaign in which our goal is 100,000 members, the following

DISTRICT ORGANIZATIONAL MEETINGS WILL BE HELD:

DATE:	CITY:	SPEAKERS:
SEPTEMBER 29 (Friday)	NEW YORK "Dnister" Home 117 Avenue "A" 7:30 P.M.	JOSEPH LESAWYER Supreme President MARY DUSHNYCK Supreme Vice President MARIA DEMYDCHUK Supreme Advisor JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary
	JERSEY CITY Ukrainian Community Center Fleet St. & Oakland Ave. 7:30 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President
SEPTEMBER 30 (Saturday)	WATERVLIET (TROY District) Ukrainian American Citizens Club 402 — 25th Street 2:00 P.M.	JOSEPH LESAWYER Supreme President WALTER ZAPARANUK Supreme Advisor
	ALLENTOWN Ukrainian Orthodox Church Hall 803 North Front Street 6:30 P.M.	JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary STEPHEN HAWRYSZ Supreme Advisor
	ROCHESTER Ukrainian American Club 292 Hudson Avenue Rochester, N.Y. 8:00 P.M.	JOHN KOKOLSKI Supreme Treasurer
OCTOBER 1 (Sunday)	UTICA Church Auditorium 6 Cottage Place 12:30 P.M.	JOSEPH LESAWYER Supreme President WALTER ZAPARANUK Supreme Advisor
	PITTSBURGH Pick Roosevelt Hotel 6th St. & Penn. Ave. 2:30 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President ANDREW JULIA Supreme Advisor
	BUFFALO Ukrainian National Home (Plast Hall) 840 William St. 4:00 P.M.	JOHN KOKOLSKI Supreme Treasurer
	WILKES BARRE American Legion Hall, Post No. 132 45 N. River St. 2:30 P.M.	JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary STEPHEN HAWRYSZ Supreme Advisor
OCTOBER 7 (Saturday)	CHICAGO UNA Home 841-845 N. Western Ave. 7:00 P.M.	JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary STEPHEN KUROPAS Supreme Vice President PETER PUCILO Supreme Auditor JOHN EVANCHUK Supreme Auditor HELEN OLEK Supreme Advisor TARAS SHPIKULA Supreme Advisor MYRON KUROPAS Supreme Advisor
	YOUNGSTOWN Ukrainian National Home 914 Franklin Ave. 2:00 P.M.	JOSEPH LESAWYER Supreme President TARAS SZMAGALA Supreme Advisor
	BALTIMORE "Self-Reliance" Building 239 S. Broadway 4:00 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President
	WOONSOCKET Ukrainian National Home Manville Rd. Cumberland Hill, R.I. 7:30 P.M.	JOHN KOKOLSKI Supreme Treasurer
OCTOBER 8 (Sunday)	CLEVELAND Ukrainian National Home 2255 W. 14th St. 3:00 P.M.	JOSEPH LESAWYER Supreme President TARAS SZMAGALA Supreme Advisor
	DETROIT Ukrainian National Home 4655 Martin 2:30 P.M.	JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary JOHN WASZCZUK Supreme Auditor WALTER HIRNIAK Field Organizer
	PERTH AMBOY Ukrainian National Home 760 State St. 4:00 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President STEPHEN HAWRYSZ Supreme Advisor
	BOSTON St. Andrew Orthodox Church Hall 24 Orchard Hill Rd. Jamaica Plain 12:00 noon	JOHN KOKOLSKI Supreme Treasurer ANNA CHOPEK Supreme Advisor
OCTOBER 14 (Saturday)	PHILADELPHIA Ukr. Sports Center "Tryzub" 4930 N. Broad St. 5:00 P.M.	JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary Dr. WALTER GALLAN Chairman, Auditing Committee JOHN ODEZYNSKY Supreme Advisor STEPHEN HAWRYSZ Supreme Advisor
	NEWARK Ukrainian National Home 140 Prospect Avenue 7:00 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President JOHN KOKOLSKI Supreme Treasurer ANN DUBAS Supreme Advisor
October 15 (Sunday)	NEW HAVEN Church Hall 567 George St. 3:30 P.M.	JOSEPH LESAWYER Supreme President
	SCRANTON Ukrainian Community Center 440 Wyoming Avenue 3:00 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President
	BERWICK (SHAMOKIN District) Ukrainian Catholic Youth Hall 720 Freez Avenue 2:00 P.M.	JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary STEPHEN HAWRYSZ Supreme Advisor

Ділимося сумною вісткою
з Рідною, Приятелями і Знайомими,
що в дні 13-го вересня 1967 року
упокоївся в Вазі в Рогатині, Україна

бл. п.
ІВАН ШМІГЕЛЬ

Похорони відбулися в Рогатині, Україна.

В смутку:

ПАРАСКЕВІЯ — дружина в Україні
МИРОСЛАВ з дружиною НАДЕЮ — сини
ХРИСТИНА і ПЕТРУСЬ — внуки
ГРИГОРІЙ — брат
Сестра і Родина в Україні

СПОРТ

редактор В. СОХАН

КАЛЕНДАРЦЬ ЗМАГАНЬ
УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВУСК Нью-Йорк — Ай-
трахт СК, мистецькі змагання

„Великої Десятки“ Німецько-Американського Футбольного Союзу, відбуються в неділю, 24-го вересня, о год. 4-й по пол. на гриші Айтрахт Овал в Асторії.

„Чорноморська Січ“, Нью-
арк — „Ленсере“, Рочестер, мистецькі змагання Амери-
канської Футбольної Ліги відбуваються в неділю, 24-го вересня, о год. 2.30 по полудні на Нюарк стадіоні при Блумфілд евно в Нюарку.

„Тризуб“, Філадельфія — „Тайгерс“, Бостон, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбуваються в неділю, 24-го вересня, о год. 2.30 на Едісон стадіоні при 29-й і Клірфілд вул. у Філадельфії.

ТРИЗУБ — БАЛТИМОР „ФЛАСГР“ 4:0

Філадельфія, 17-го вересня. „Тризуб“ переконливо зделавлював теперішнього мистця АІЛІґа на його власному терені в Балтиморі. Ворота для „Тризуба“ здобули: Полета двос у першій півгрі та нові змагуні „Тризуба“ Пасачі та Гіменез у другій півгрі. Глядачів 1500, майже тричі стільки, як на змаганнях „Тризуба“ у Філадельфії попередньої неділі.

Змагання „Тризуба“ із Бостоном у найближчу неділю, 24-го, є ідеальною нагодою, щоб українська філадельфійська та доволішійша громада дала „Тризубові“ моральну та матеріальну допомогу справді масовою участю. Змагання ці будуть не тільки зустріччю двох найсильніших дружин Ліґи (обі команди виграли всі дотеперішні змагання), але теж у найближчу неділю перший раз побачимо Бенітеса, минулорічного короля стрільців Ліґи, як противника „Тризуба“.

Н. Татомір

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ — БОСТОН „ТАЙГЕРС“ 0:2

Нюарк 17-го вересня. Другу поразку сезону, цим разом з ліхтером 1-ої дивізії, Бостонськими „Тиграми“ зазнала Ч. Січ в лігових змаганнях, що відбулися на стадіоні Дж. Ф. Кеннеді в Гаріссоні. Як і можна було сподіватися, гості приїхали до Нюарку в добірному складі.

Минулого віткірка президент Американської Футбольної Ліґи, Курт Лам, повідомив телефоном менеджера „Ч. Січ“, п. С. Чижовича, що згідно з рішенням ЮСФА і дозволом Управи АФЛІґи, УСТ „Ч. Січ“ може реактивувати своїх змагунів, які в літньому сезоні виступали у Філадельфійських „Спартансах“. Таким чином до складу першої дружини „Ч. Січ“ повернуть наступні футболісти: Володимир Чижович, Володимир Каздоба, Іван Бородин, Іван Бест, Оскар Феррейра, Ернесто Льюпера і центр нападу Кузман. О. Твардовський

УСК — Б. В. ГОТЧЕ 0:2

Ню-Йорк, 17-го вересня. УСК не використав у свою користь вже другий з черги змагань. Як же причина цьому? На нашу думку є дві: 1. За м'який напад, який багато комбінує, а майже не стріляє на ворота, ні з близьких, ні з дальніх догданих позицій; 2. УСК зовсім не грає крилами, бо він їх не має і досі не має. Коли менеджер визначить крилових, вони цілу гру перебувають на середній площині, а не піднімають своїх крилових позицій.

Тому й цим разом ціла гра УСК-у в більшості обтяжувала помічників та оборонні лінії, що були послаблені через брак Бредлі, який не з'явився до змагань, покинувши без оправдання. В другій половині гри не вийшов на площу шотпер Дж. Анг, що ще більше ослабило нашу оборону. Німецькі змагуні Готче від самого початку накиннули гостре темпо, виказали безпелаяційне бажання перемоги і так держалися до кінця змагань. Впроваджені перший раз до тих змагань вихованець УСК-у, юніор Чорний забивав дуже добре, мав добрі подати і гір. В другій половині заграв також добре на поміч Степан Гавран. Ці два наші молоді змагуні дають добрі надії на майбутнє.

В загальному УСК заграв

ці змагання краще, що позначилося в другій половині, коли втрачено двос воріт. На грачах позначасться брак кондицій внаслідок браку тренінгів. Замітний теж брак зіграння. За другі втрачені ворота вину несе В. Герлі. Намагання ускітців здобути хоч „почесні“ ворота, не дали успіху, бо важко було пробитися через завязу й гостру оборону вітків.

І. Дзидя

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСК-У

16 вересня ц. р. в домі Українського Спортового Клубу відбулися звичайні Загальні Збори товариства. На зборах явився поважний гурт свідомих громадян, які успіх та дальше буття клубу не байдужі.

Зборами проводили президент у складі: мгр. Іван Винник — президент, суддя Микола Шпитко — заступник і мгр. Петро Григорович — секретар. Уступуючий голова управи УСК-у, п. Ярослав Томоруг, у видрукованому звіті докладно обговорив спортову діяльність і подання точний фінансовий звіт. Виходить, що при значно зменшених доходах (на 60% менше у порівнянні з минулим роком), видатки товариства зменшилися більше як на 44%. Ощадною господаркою не пороблено задовжен, але навпаки покрито деякі довги із попередніх років. Відрадіним явищем являється факт, що на професійну команду зведено м'яча у звіттовому році видало майже половину менше у порівнянні з минулим роком. Однак з браку партнера на Українському Майдані податок за грище вже другий рік незаплатений.

Успіхи поодиноких команд УСК-у були значні: 1-ша команда зайняла перше місце у Німецько-Американській Лізі, резерва здобула третє, „В“ команда п'яте, юнаки друге, учні перше, а юнаки друге місце. Недостача людей до праці в Клубі не дозволяла поширити серед нашої молоді другий ділянок спорту. По звіті голови Контрольної Комісії в складі пп. інсп. Петро Вакович, мгр. Михайло Гаврилюк і Микола Черник подано докладну аналіз фінансів УСК-у, потверджуючи ошадність господарки та правильність видатків. Варто було видати цей звіт друком, щоб наше громадянство довідалося про деякі числа.

По звітах управи та Контрольної Комісії доповнено склад Ради Директорів, яку на цей біжучий діловий рік знов очолив мгр. Іван Винник. По дискусії над теперішнім станом клубу вибрано нову Управу Товариства в складі: пп. Ярослав Томоруг — голова, Степан Качмарський, Степан Чума і Богдан Мороз — заступники голови, а Мирон Гриняк секретар. Дальші пости в управі прийняли люди, що

все і всюди давали багато часу для спортового громади. Збори також дали доказ, що жертвенність деяких наших членів не змаліла. На закритті мгра Зенона Корчинського присутні зложили коло \$700 на потреби УСК-у. Більші суми зложили: д-р Ярослав Восвідка, Ярослав Томоруг, Степан Качмарський та Осип Кузьмин.

Деякі міркування про збори. Великі міські податки, брак партнера до грища, мала кількість глядачів на змаганнях, брак людей до праці в Клубі примушують управу приздатися над дальшою долею Українського Спортового Майдану. Є незаперечним фактом, що скоро буде \$9.000 незаплатеного податку. Щораз голосітні відзиваються голосі, що наша площа являється невідповідною чи то для Пласту чи то для СУМА. Значить громада не дуже задікавлена нею. Логічно вирінає питання, чи варт вгазати тримати цей майдан. Чи може щось іншого, більше прибуткового купити, а саму площу продати? Площа є власністю цілої нашої громади, тому нею повинна зацікавитися наша громада. Теперішня Управа стоїть перед великим завданням, як охоронити та зберігти площу та і як знайти фонд на заплату податків. Поки що знайшлися люди доброї волі, що зобов'язалися зайнятися збіркою фондів на сплату податків. Добре було б, щоб увесь наш загальний цим людям свою помічну руку.

Дещо про склад нашої першої команди. Чусю голосі критики, що з замало українців у команді, що наші гроші йдуть у кишені чужинців. Управа Клубу шукає українських змагунів. Віда лише в тому, що із браку українських змагунів не можна відразу поробити радикальних змін. Але хто вже в цьому році був на змаганнях УСК-у, то міг бачити в складі команди деяких нових змагунів із досвідом УСК-у. І якщо обставини сприятимуть, то Управа буде шороку додавати до складу першої команди нових українських змагунів, і вона твердо вірить, що вже в короткому часі за добре українське ім'я в спорті змагатимуться лише українські змагуні.

Іван Серапін

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 24-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія — 339 Вільд. о год. 4-й по пол. в домі Укр. Громади при 3322 П. Ларенц вул. Присутність всіх членів місцевих і позамісцевих прибути та виріняти чл. вкладки. — С. Лупацій, секр.

Holowchak Funeral Home

CORDIALLY INVITES YOU TO ATTEND THE OPENING OF THEIR SECOND NEW MODERN FUNERAL HOME IN PARMA, OHIO

Sunday, September 24, 1967

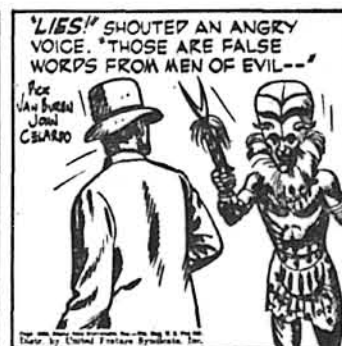
TWO LOCATIONS

5548 State Rd.
Parma, Ohio
Phone: 621-08851208 Kenilworth Ave.
Cleveland, Ohio
Phone: 621-0885

ТАРЗАН, Ч. 5876. Знахар хоче лікувати!

Д-р Смит благав короля. — Будьте розсудливі. Дозвольте мені лікувати вашого сина, поки не запізно...

— Брехні! — гукнув злобий голос. — Це фальшиві слова від чортівних людей...

— Тільки я можу лікувати сина Кевенді... Я, Найбо, знахар!

Праця
HELP WANTED MALE

ПОТІБНО РОБИТНИКА (радше одружений) для обслуговування та розвозу оливи. Може бути нефаховий. Навчимо. Smook & Son Oil Co. 26 Leslie St., Newark, N.J. 372-6812

MACHINE ASSEMBLERS Experienced men with good mechanical background to assemble parts and construct precision built printing machinery for established progressive company. Good pay, steady work, overtime, good benefits. Rutherford Machinery Co. 401 Central Avenue E. Rutherford, N.J.

ПРЕСМЕНИ Досвід. Постійна праця, всі бонуси, премії, умови праці. Не телефонувати. Голоситись особисто до: Orgler — Deutsch Envelope Co. 167 — 41 st Street Brooklyn, N.Y.

МЕХАНІК

Повний час. Мусить мати досвід з вантажним авто та говорити, читати і писати по-англ. Голоситись до: PAUL MARCKESANO & SONS CO. INC. 54 Avenue & 5th Street Long Island City, N.Y. Tel.: 212 784-4237

Питати за Marckesano

TOOL & DIE MAKERS

1st class men wanted who can work independently; top rates, clean shop, 9 paid holidays paid up hospital and surgical insurance, daily overtime, paid vacations. Apply Wm. Kraft Co. 988 Johnson Pl. Union, N.J. Ask for Mr. Bardsley.

І-ШОКЛЯСНИЙ МАШИНИСТ

Tool Maker, Mold Maker, добра платня і овертайми. Досконала нагода для фіхоних, також добрі бонуси.

Nassau Mold Co. Inc. Freeport, L.I. (516) 378-1835

FURNITURE WOODWORKING FACTORY

(Needs) Finishers • Assemblers • Machinists • Trainees Steady, good opportunity. Country Pine Mount & New Area Wyandanch, L.I. 516 643-6944

ПЕКАР СОЛОДКОГО ПЕЧИВА

До викінчування. Добра платня, постійна праця, премії умови. Glendale Bake Shop Tel.: 456-6495, L.I. Питати за Klaus.

МУЖЧИН

Сильні фізично, віт. Мужчини до випозити сміття, висока платня для мужчин, що можуть також їхати в авто. Година праці від 3 по п'ят. 5 вечорів в тижд. Добра платня, платні вакації і свята і інші бонуси. Постійна праця. Компанія понад 50 р. в бізнесі. Tel.: BR 9-4036, N.Y.C.

Patrolmen

Повний час вікенди з уваги на розпіт в Rockland, Orange & Westchester Counties відкривається тепер багато праці для відповідальних і сумлінних мужчин. Платня + дохід. Tel.: 914 761-0224 PINKERTON'S INC. An equal opportunity employer.

СТОЛЯР

Цілковитий досвід інсталяції в кухні. Висока платня, постійна праця, мусить мати власне авто і знаряддя. Добре постав. фірма в Брукліні. Tel.: DE 6-6565

Accurate Window Cleaning Corp.

Популярно РОБИТИКІВ до миття вікон. Можемо також навчити. Голоситись: 414 East 82nd Street N.Y.C. Tel.: PL 5-8840

ГОСПОДИНЯ, \$300

в молодшому віці, англ. мова неокончена, постійна праця, власна кімната і т. д. Батько з 2 доньками, у віці 14 і 18 років. Телефон. по 6 год. веч. NO 8-6844, L.I.C.

КУХАРКА

Європейська, легка домашня праця, для самітньої жінки в Понкерсі. Власна кімната, лавничка і TV. Останні рекомендації, англ. мова. Tel.: (914) GR 6-7123

Праця MALE & FEMALE

ОПЕРЕНТОРИ, -КИ

Досвід при жіночих парасолах, секційна праця, добра платня. J. & C. Outwear 85 Bleecker St. N.Y.C. (4th Fl.) Tel.: AL 4-3877

„КОВБАСНИК АГЕНЦІЯ“

Засновано 1920 р. Тел.: AL 4-8778; AL 4-8717

НОТАРІАЛЬНЕ БЮРО

286 E. 10th Street New York, N.Y. 10009

• ВІЇТИ НА КОРАБЛІ І ЛІТАКИ ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ;

• ВСІХ ІМІГРАЦІЙ СПРАВИ;

• ВСІ РОДИ ЗАВЕЗПЕЧЕННЯ;

• ПОСЕРЕДНИЦТВО ПРОДАЖУ РЕАЛЬНОСТЕЙ;

• ПАКУНКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЄВРОПИ І АЗІ;

• МІЖНАРОДНІ ПОШТОВІ ПЕРЕКАЗИ.

Віра КОВБАСНИК-ШУМЕНКО Антін ШУМЕНКО

ВІДКРИТО: в КОЖНИЙ ДЕНЬ від 9:30 — 6:00 веч.

в ПОНЕДІЛОК — 9:30 до 7:00 веч.

в СВЯТОТ — 9:30 до 12 дня

ВІСНОВКО в суботу 23-го вересня буде закрито.

Willow Brook Wayne, N.J.

An Equal Opportunity Employer

PITTSFIELD, Mass.

School System is seeking a junior high school principal. Salary \$5,800 to \$8,671 based on experience plus \$600 for a Master's Degree and a differential of \$3,408. Contact Mr. Thomas J. Roche, Assistant to the Superintendent in charge of Personnel Services, Pittsfield, Mass.

Bamberger's

Willow Brook Wayne, N.J.

An Equal Opportunity Employer

PITTSFIELD, Mass.

School System is seeking a junior high school principal. Salary \$5,800 to \$8,671 based on experience plus \$600 for a Master's Degree and a differential of \$3,408. Contact Mr. Thomas J. Roche, Assistant to the Superintendent in charge of Personnel Services, Pittsfield, Mass.

Bamberger's

Willow Brook Wayne, N.J.

An Equal Opportunity Employer

PITTSFIELD, Mass.

School System is seeking a junior high school principal. Salary \$5,800 to \$8,671 based on experience plus \$600 for a Master's Degree and a differential of \$3,408. Contact Mr. Thomas J. Roche, Assistant to the Superintendent in charge of Personnel Services, Pittsfield, Mass.

Bamberger's

Willow Brook Wayne, N.J.

An Equal Opportunity Employer